

DIREKTORATET
FOR BYGGKVALITET

Veiledning om byggesak

Kapittel 13. Sentral godkjenning for ansvarsrett

Kapittel 13. Sentral godkjenning for ansvarsrett

Innledning

Kapittel 13 regulerer nærmere sentral godkjenning for ansvarsrett og utfyller pbl. kapittel 22. For alle funksjonene (ansvarlig søker, prosjekterende, utførende og kontrollerende) videreføres sentral godkjenning som en frivillig ordning.

Søknad sendes til Direktoratet for byggkvalitet. Fremgangsmåten for å søke om sentral godkjenning er beskrevet i dette kapitlet, herunder hvilke godkjenningsområder det kan søkes sentral godkjenning for. Godkjenningsområdene som er beskrevet i kapittel 13 gjelder kun for den sentrale godkjenningsordningen, og er ment å lette kommunenes vurdering av de foretak som har fått sentral godkjenning. Siden områdene kun er bindende for den sentrale godkjenningsordningen, gis det fleksibilitet for kommuner og foretak til å foreta hensiktsmessig oppdeling av ansvarsrett.

Sentral godkjenning varer i 3 år og kan fornyes dersom foretaket kan dokumentere at det fortsatt tilfredsstillende vilkårene for godkjenning.

Kapitlet regulerer også vilkårene for tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett.

Klage på eventuell avslag på sentral godkjenning og/eller tilbaketrekking av sentral godkjenning, behandles av Klagenemnda for sentral godkjenning. Klagenemndas vedtak er endelige.

Endringshistorikk

01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Endring som følge av at obligatorisk sentral godkjenning for kontrollforetak er utsatt.

§ 13-1. Organ for sentral godkjenning for ansvarsrett

(1) Direktoratet for byggkvalitet administrerer ordningen med sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett, herunder registeret over foretak med sentral godkjenning, jf. § 13-7, og innehar i tillegg sekretariatsfunksjonen for klagenemnda for sentral godkjenning for ansvarsrett. Direktoratet for byggkvalitet behandler saker om sentral godkjenning, fornyelse og tilbaketrekking av sentral godkjenning med hjemmel i plan- og bygningsloven § 22-1 og § 22-2 og denne forskrift.

(2) Direktoratet for byggkvalitet fører tilsyn med sentralt godkjente foretak, og kan i den forbindelse kreve fremlagt dokumentasjon som nevnt i kap. 9, 10 og 11. Dokumentasjon kan også kreves fremlagt av klagenemnda for sentral godkjenning.

Veiledning

Foretak i byggebransjen kan søke om sentral godkjenning og bli oppført i et register som Direktoratet for byggkvalitet har ansvaret for. En egen klagenemnd behandler klagesaker. Sentral godkjenning er frivillig og man kan bli godkjent innenfor forskjellige fagområder, som f.eks. arkitektur, tømrerarbeid, ventilasjonsarbeid eller taktekking. Når foretaket har sentral godkjenning vil det bli enklere for kommunen å ta stilling til om de skal godkjenne foretaket i den enkelte byggesak. Det blir også mindre å dokumentere for foretaket i hver enkelt byggesak. Direktoratet fører tilsyn med foretak som er i registeret for å sjekke at de oppfyller kravene i forskriften.

Innledning

Det følger av pbl. § 22-1 tredje ledd at sentral godkjenning skal utstedes av et organ som tildeles myndighet fra departementet. Denne myndigheten er delegert til Direktoratet for byggkvalitet. Videre kreves det at registreringen i det sentrale registeret skal være åpent tilgjengelig. Nærmere regler om ordningen med sentral godkjenning er regulert i § 13-1, jf. pbl. § 22-5.

Til første ledd

Første ledd angir Direktoratet for byggkvalitet som sentral godkjenningsmyndighet og sekretariat for klagenemnda for sentral godkjenning. Direktoratet fatter vedtak om godkjenning i første instans, og forbereder klagesaker for klagenemnda. Videre veileder direktoratet kommuner og foretak.

Til andre ledd

Bestemmelsen angir at Direktoratet for byggkvalitet fører tilsyn med sentralt godkjente foretak. Videre slås fast at direktoratet i den forbindelse kan kreve fremlagt relevant dokumentasjon fra foretakene.

Tilsynet er begrenset til foretak med sentral godkjenning. Direktoratet for byggkvalitet kan ikke føre tilsyn med den enkelte byggesak, utover generelt tilsyn med foretak.

I et tilsyn kan direktoratet kreve fremlagt dokumentasjon på at vilkårene for sentral godkjenning er oppfylt, som for eksempel dokumentasjon på at systemet er brukt i konkrete byggetiltak. Den samme dokumentasjon kan også kreves fremlagt for klagenemnda.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Statens bygningstekniske etat endret til Direktoratet for byggkvalitet.

§ 13-2. Søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett

Søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett sendes skriftlig til Direktoratet for byggkvalitet. Søknaden skal vedlegges dokumentasjon som viser at kravene i denne forskriften er oppfylt, jf. kap. 9, 10 og 11. Søknad og vedlegg som ikke er utferdiget på norsk, svensk eller dansk skal vedlegges en oversettelse til ett av disse språkene.

Veiledning

Direktoratet for byggkvalitet behandler søknader om sentral godkjenning. Søknader skal være skriftlig og det er mulig å søke elektronisk på <http://esg.dibk.no/>. Søknaden skal gi opplysninger om foretakets system og kompetanse. Det kan søkes om godkjenning innenfor forskjellige godkjenningsområder som for eksempel arkitektur, konstruksjonssikkerhet og murerarbeid. En sentral godkjenning hjelper kommunen til å vurdere foretaket når det søker om å ta på seg arbeid i den enkelte byggesak.

Innledning

Bestemmelsen er gitt med hjemmel i pbl. § 22-5.

Til bestemmelsen

Søknad om sentral godkjenning skal inneholde tilstrekkelige opplysninger til at Direktoratet for byggkvalitet kan behandle søknaden og fatte vedtak. Blankettkomiteen har utarbeidet en blankett som kan benyttes, Blankett 19462. Det oppfordres til å søke om sentral godkjenning elektronisk på følgende adresse: <http://esg.dibk.no/>

Kravene til dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning følger av byggesaksforskriften §§ 10-2 første ledd, 11-1 første ledd og 11-3 første og tredje ledd.

Kvalifikasjoner

Med kvalifikasjoner menes her både utdanning og praksis. Foretakets samlede kvalifikasjoner skal redegjøres for, slik dette framgår av organisasjonsplanen. Organisasjonsplan er definert som ”plan som viser foretakets organisasjonsstruktur, herunder overordnet ansvars- og myndighetsfordeling, ressurser og kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis i foretaket”, se byggesaksforskriften § 1-2 bokstav e.

Relevant praksis dokumenteres gjennom en oversikt over referanseprosjekter eller på annen måte, jf. byggesaksforskriften § 11-3 tredje ledd. Nærmere beskrivelse av praksis må ta hensyn til at det skal kunne vurderes om oppgaven kan defineres som tiltaksklasse 1, 2 eller 3.

Blankett for søknad om sentral godkjenning og elektronisk utfylling gjennom ByggSøk-sentral godkjenning inneholder et oppsett for utfylling av referanseprosjekter. Søkere får ikke sendt søknaden dersom ikke alle felter vedrørende referanseprosjektet er fylt ut.

Følgende informasjonselementer finnes:

- søkt godkjenningsområde

- bygningstyper/anleggstype
- år for ferdigattest/brukstillatelse
- beskrivelse av prosjektets relevans opp mot søkt godkjenningsområde
- kommune og saksnummer eller gnr/bnr/festenr eller adresse (identifikasjon av prosjektet)
- foretakets referanse eller en ansatts referanse fra tidligere arbeidsforhold
- ansvarsrett i kommunen i dette prosjektet

Ved bruk av blanketter eller elektronisk søknad, så fremt denne er korrekt utfylt, vil kravet til kvalifikasjoner være ivaretatt i henhold til forskriftens minimumskrav, jf. byggesaksforskriften § 5-1 fjerde ledd.

Ved eventuell tvil om relevansen kan Direktoratet for byggkvalitet etterspørre nærmere informasjon om relevant utdanning, herunder navn på skole, utdanningsinstitusjon og linje.

Vitnemål skal som utgangspunkt ikke sendes inn. Det kan imidlertid kunne bes om å få fremlagt vitnemål.

Styringssystem

Foretak som søker godkjenning for ansvarsrett, herunder lokal og sentral godkjenning for ansvarsrett, skal fremlegge dokumentasjon i form av egenerklæring som synliggjør hvilke rutiner det har i sitt kvalitetssystem for å ivareta kravene gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, jf. byggesaksforskriften § 10-2 første ledd. Dokumentasjonen må vise at alle kravene til system er ivaretatt. Hensikten med å stille krav til dokumentasjon er for det første å bevisstgjøre foretakene i forhold til hvilke krav som stilles og for det andre bidra til at man i en tidlig fase lettere kan avdekke om foretaket oppfyller kravene til system. Foretaket må videre opplyse om systemet er egenutviklet eller innkjøpt og tilpasset foretakets virksomhet. Det skal fremgå når systemet sist ble gjennomgått, enten internt eller ved ekstern oppdatering.

Registrering i foretaksregister e.l.

Foretaket må fremlegge dokumentasjon på at det er et lovlig etablert foretak, se byggesaksforskriften § 9-2 andre ledd med veiledning.

Språkkrav

Søknaden og vedleggene skal være på norsk, dansk eller svensk, eller vedlagt en oversettelse til ett av disse språkene.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Statens bygningstekniske etat endret til Direktoratet for byggkvalitet.

§ 13-3. Saksbehandlingsfrist for søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett

For søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett etter plan- og bygningsloven kap. 22 skal saksbehandlingsfrist som nevnt i tjenesteloven § 11 første ledd første punktum, være 4 uker.

Tjenesteloven § 11 annet ledd om at tillatelse anses gitt når saksbehandlingsfristen er utløpt, gjelder ikke for den sentrale godkjenningsordningen.

Veiledning

Foretak kan søke om sentral godkjenning til Direktoratet for byggkvalitet. Søknaden skal behandles av direktoratet innen fire uker. Selv om fristen oversettes er ikke tillatelse automatisk gitt.

Innledning

Bestemmelsen er gitt med hjemmel i pbl. § 22-5 og er en konsekvens av gjennomføringen av direktiv 2006/123/EF (Tjenstedirektivet) i norsk rett. Direktivet er gjennomført i lov 19. juni 2009 nr. 103 om tjenestevirksomhet (tjenesteloven).

Til første ledd

Frist for å behandle søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett er satt til 4 uker. Fristen begynner å løpe når all nødvendig dokumentasjon er mottatt, se byggesaksforskriften § 13-2 Søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

Til andre ledd

Oversittelse av fristen i første ledd innebærer ikke at sentral godkjenning for ansvarsrett anses gitt.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Statens bygningstekniske etat endret til Direktoratet for byggkvalitet.

§ 13-4. Godkjenningens varighet - Fornyelse

(1) Sentral godkjenning for ansvarsrett gis for tre år av gangen.

(2) Søknad om fornyelse sendes til Direktoratet for byggkvalitet innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden. Oversittes denne fristen kan det kreves innsendt søknad etter § 13-2.

(3) Sentral godkjenning for ansvarsrett fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller de krav som på fornyelsestidspunktet er gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Ved søknad om fornyelse kan Direktoratet for byggkvalitet foreta en ny vurdering, der det også legges vekt på tidligere mottatt dokumentasjon.

Veiledning

Direktoratet for byggkvalitet behandler søknader om sentral godkjenning. Godkjenning gis for tre år av gangen. Bestemmelsen regulerer prosessen ved fornyelse av sentral godkjenning.

Innledning

Bestemmelsen er gitt med hjemmel i pbl. § 22-5 og er i hovedsak en videreføring av tidligere GOF § 23.

Overgangsperioden for eksisterende godkjenninger gitt før 1. juli 2010 fremgår av byggesaksforskriften § 19-2 og veiledningen til denne.

Til første ledd (varighet)

Sentral godkjenning gis for 3 år av gangen. Søknad om endring av godkjenningen midt i en periode, f. eks. ved utvidelse av godkjenningsområder endrer ikke tidspunktet for når det skal søkes om fornyelse av godkjenningen. Det går dermed ikke tre nye år fra et eventuelt vedtak om endring midt i en periode til neste tidspunkt for fornyelse.

Til andre ledd (frist for søknad om fornyelse)

Dersom foretaket ønsker fornyelse av den sentrale godkjenningen må det sendes søknad til Direktoratet for byggkvalitet innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden, som bekrefter at foretaket fortsatt oppfyller vilkårene for godkjenning. Dersom søknad om fornyelse av godkjenning ikke er mottatt innen denne fristen, risikerer foretaket at godkjenningen ikke blir fornyet innen utløpsdatoen. Foretaket risikerer også å måtte sende inn en helt ny søknad for å oppnå sentral godkjenning.

Direktoratet for byggkvalitet sender normalt ut påminnelse om fornyelse til alle foretak ca. 3 - 5 måneder før godkjenningen utgår. Det er likevel foretakene som skal sørge for at søknad om fornyelse kommer inn til rett tid uavhengig av om de har mottatt påminnelse eller ikke.

Til tredje ledd (vilkår for fornyelse)

Foretaket må ved fornyelse av godkjenningen dokumentere at det fortsatt oppfyller vilkårene etter forskriftens kapittel 9, 10 og 11.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Statens bygningstekniske etat endret til Direktoratet for byggkvalitet.

§ 13-5. Godkjenningsområder for sentral godkjenning av foretak

(1) Sentral godkjenning for ansvarsrett kan gis for funksjonen søker i tiltaksklasse 1, 2 og 3.

(2) Sentral godkjenning for ansvarsrett kan gis for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 1, 2 og 3 for følgende områder:

- a. Overordnet ansvar for prosjektering (bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner)
- b. Arkitektur
- c. Utearealer og landskapsutforming
- d. Oppmålingsteknisk prosjektering
- e. Brannkonsept
- f. Geoteknikk
- g. Konstruksjonssikkerhet
- h. Bygningsfysikk
- i. Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner
- j. Ventilasjon- og klimainstallasjoner
- k. Vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg
- l. Løfteinnretninger
- m. Lydforhold og vibrasjoner
- n. Miljøsanering
- o. Brannalarm, nødlys og ledesystem.

(3) Sentral godkjenning for ansvarsrett kan gis for funksjonen utførende i tiltaksklasse 1, 2 og 3 for følgende områder:

- a. Overordnet ansvar for utførelse (bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner)
- b. Innmåling og utstikking av tiltak
- c. Grunnarbeid og landskapsutforming
- d. Plasstøpte betongkonstruksjoner
- e. Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner
- f. Murarbeid
- g. Montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner
- h. Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning
- i. Taktekkingsarbeid

- j. Arbeid på bevaringsverdige byggverk
- k. Installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem
- l. Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner
- m. Ventilasjon- og klimainstallasjoner
- n. Løfteinnretninger
- o. Riving og miljøsanering.

(4) Det kan gis sentral godkjenning samlet for funksjonene ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende for følgende arbeider:

- a. Våtromsarbeid.

(5) Sentral godkjenning for ansvarsrett kan gis for funksjonen uavhengig kontrollerende i tiltaksklasse 1, 2 og 3 for følgende områder:

- a. Overordnet ansvar for kontroll
- b. Våtrom (i boliger)
- c. Lufttetthet (i nye boliger)
- d. Bygningsfysikk (i tiltaksklasse 2 og 3)
- e. Konstruksjonssikkerhet (i tiltaksklasse 2 og 3)
- f. Geoteknikk (i tiltaksklasse 2 og 3)
- g. Brannsikkerhet (i tiltaksklasse 2 og 3).

Veiledning

Foretak kan søke sentral godkjenning innenfor forskjellige godkjenningsområder, og bestemmelsen gir en oversikt over disse. Det kan bl.a. søkes innenfor arkitektur, konstruksjonssikkerhet, murarbeid eller ventilasjon. Et godkjenningsområde er oppdelt i hvilken funksjon foretaket skal ha i byggesaker (søker, prosjekterende, utførende, kontrollerende), hvilket fagområde foretaket jobber innenfor og hvilken tiltaksklasse (vanskelighetsgrad) foretaket er kvalifisert for å jobbe med.

Innledning

Et godkjenningsområde består av

- funksjon
- fagområde
- tiltaksklasse

Sentral godkjenning gis til foretak som oppfyller kvalifikasjonskrav, innehar styringssystem og har dokumentert erfaring fra godkjenningsområdet. Sentral godkjenning kan gis for de godkjenningsområder som følger av bestemmelsens første til femte ledd. Godkjenningsområdene for den sentrale godkjenningsordningen fremgår av tabellen nedenfor.

Godkjenningsområder	Tiltaksklasser		
	1	2	3
1. Søkerfunksjonen	1	2	3
2. Prosjekterende			
a - Overordnet ansvar for prosjektering (bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner)	1	2	3
b - Arkitektur	1	2	3
c - Utearealer og landskapsutforming	1	2	3
d - Oppmålingsteknisk prosjektering	1	2	3
e - Brannkonsept	1	2	3
f - Geoteknikk	1	2	3
g - Konstruksjonssikkerhet	1	2	3
h - Bygningsfysikk	1	2	3
i - Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner	1	2	3
j - Ventilasjon- og klimainstallasjoner	1	2	3
k - Vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg	1	2	3
l - Løfteinnretninger	1	2	3
m - Lydforhold og vibrasjoner	1	2	3
n - Miljøsanering	1	2	3
o - Brannalarm, nødlys og ledesystem	1	2	3
3. Utførelse			
a - Overordnet ansvar for utførelse (bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner)	1	2	3
b - Innmåling og utstikking av tiltak	1	2	3
c - Grunnarbeid og landskapsutforming	1	2	3
d - Plasstøpte betongkonstruksjoner	1	2	3
e - Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner	1	2	3
f - Murarbeid	1	2	3
g - Montering av bærende metall-/ eller betongkonstruksjoner	1	2	3
h - Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning	1	2	3
i - Taktekkingsarbeid	1	2	3
j - Arbeid på bevaringsverdige byggverk	1	2	3

k - Installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem	1	2	3
l - Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner	1	2	3
m - Ventilasjon- og klimainstallasjoner	1	2	3
n - Løfteinnretninger	1	2	3
o - Riving og miljøsanering	1	2	3
4. Samlet godkjenning for ansvarlig søker, prosjekterende og utførende			
a - Våtromsarbeid	1		
5. Uavhengig kontrollerende			
a - Overordnet ansvar for uavhengig kontroll	1	2	3
b - Våtrom (i boliger)	1		
c - Lufttetthet (i nye boliger)	1		
d - Bygningsfysikk		2	3
e - Konstruksjonssikkerhet		2	3
f - Geoteknikk		2	3
g - Brannsikkerhet		2	3

Til første ledd (søkerfunksjonen)

Opgaver og ansvar til ansvarlig søker bestemmes av pbl. § 23-4 og presiseres ytterligere av byggesaksforskriften § 12-2 bokstav a-m . Tiltaksklasseplassering for søkerfunksjonen vil være avhengig av kompleksitet, herunder hvor mange ansvarlige foretak som skal koordineres og hvor mange ansvarsoppgaver i byggesaksforskriften § 12-2 som er aktuelle for saken.

Ansvarlig søker, tiltaksklasse 1

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 1 omfatter lite komplekse søknader, der koordineringsbehovet i prosjekterings- og utførelsesfasen er lite. Eksempelvis vil dette omfatte søknader i få trinn og ettrinnsøknader der ansvarsforholdene for prosjektering og utførelse er oversiktlige og krever lite koordinering.

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 1 omfatter normalt tiltak hvor prosjekteringen og/eller utførelsen faller inn under tiltaksklasse 1. For tiltak der prosjektering og utførelse ligger i høyere tiltaksklasse men der ansvarsforholdene er oversiktlige og koordineringsbehov er lite, vil tiltaksklassen for søkerfunksjonen derfor være lav.

Ansvarlig søker, tiltaksklasse 2

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 2 omfatter søknader med noe kompleksitet, der koordineringsbehovet i prosjekterings- og utførelsesfasen er krevende. Eksempelvis vil dette omfatte flertrinnsøknader der ansvarsforholdene for prosjektering og utførelse er oppsplittet og krever koordinering.

Ansvarlig søker, tiltaksklasse 3

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 3 omfatter komplekse søknader, der koordineringsbehovet i prosjekterings- og utførelsesfasen er svært krevende. Eksempelvis vil dette omfatte flertrinnsøknader der ansvarsforholdene for prosjektering og utførelse er kompliserte og krever omfattende koordinering.

Tiltaksklasse 3 vil omfatte bl.a. større bygninger som store boligblokker og flerfunksjonsbygg som forretningsbygg, hoteller, sykehus og kjøpesentre.

Til andre ledd bokstav a (overordnet ansvar for prosjektering)

Godkjenningsområdet overordnet ansvar for prosjektering omfatter komplett prosjektering av alle relevante fagområder for et tiltak. For de oppgaver som utføres av andre, har foretaket ansvar for prosjekteringsledelse med koordinering, og ansvar for grensesnittene. Der det benyttes underkonsulenter skal disse oppfylle både kvalifikasjons- og systemkrav som følger av byggesaksforskriften.

Overordnet ansvar for prosjektering av bygning, anlegg eller konstruksjon, omfatter også utomhusarbeider og plassering av tiltaket, samt ansvar for prosjektering av tilhørende tekniske installasjoner.

a.1 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 1

Prosjektering av tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1.

Oppgaven omfatter prosjektering av byggverk med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor ytelser angitt i byggteknisk forskrift og veiledning legges til grunn.

Eksempler på bygninger hvor prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være

- eneboliger, tomannsboliger, rekke- og kjedehus,
- publikumsbygg og arbeidsbygg inntil 2 etasjer,
- små barnehager og landsbruksbygninger,
- enkle lagerbygg.

Prosjektering av tekniske installasjoner med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1.

Eksempler på tekniske installasjoner der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være:

- sanitærinstallasjoner med tilhørende rørsystem og stikkledning, samt slokkeanlegg i eneboliger, tomannsboliger, rekkehus, små barnehager, mindre lager-, landbruks- og industribygg,
- prosjektering av varmeanlegg. Oppgaven omfatter prosjektering av varmeanlegg med tilhørende rørsystem og plassering av brensel tank, eksempelvis i eneboliger, tomannsboliger, rekkehus, små barnehager, mindre lager-, landbruks- og industribygg,
- enkle løfteinnretninger (trappeheis, løfteplattform og rulletrapp hvor den vesentlige del av prosjekteringen inngår i produktet),
- enkle ventilasjon- og klimasystemer i bygninger med inntil 2 000 m³/h.

Prosjektering av anlegg eller konstruksjon med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1.

Tiltaksklasse 1 omfatter konstruksjon eller anlegg i pålitelighetsklasse 1 hvor prosjekteringen er basert på veiledning til byggteknisk forskrift og skjer ved bruk av anerkjente løsninger, og dimensjoneringen skjer ved bruk av enkle beregninger.

Eksempler på konstruksjon eller anlegg der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være:

- overvann-, vann- og avløpsanlegg (VA) for en liten gruppe av småhus (VA inntil 20 pe)
- mindre veier, sykkel-, skogs- og landbruksveier og parkeringsplasser,
- små renseanlegg eller vannforsyningsanlegg (inntil 20 pe),
- forstøtningsmur inntil 2 m (uten trafikkbelastning),
- kulvert eller tunnel for gang- og sykkelveier, bru med spennvidder inntil 10 m,

- småbåthavn med molo.

a.2 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 2

Prosjektering av tiltak med middels vanskelighetsgrad/kompleksitet, og hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1 og/eller 2.

Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.

Eksempler på bygninger der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 2 kan være:

- bygninger med boenhet med 3 – 5 etasjer
- middels store arbeidsbygg og lagerbygg (inntil 5 000 m²) med enkel planløsning
- overnattingsbygg inntil 2 000 m² BRA

Prosjektering av tekniske installasjoner med mellomstor vanskelighetsgrad eller kompleksitet i bygg- eller anleggstiltak, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1 og/eller 2.

Eksempler på tekniske installasjoner der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 2 kan være:

- sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem og stikkledninger i bygninger i inntil 5 etasjer, samt alle typer slukkeinstallasjoner i byggverk i brannklasse 2,
- varmeanlegg,
- heis inntil 8 etasjer uten brannkrav,
- ventilasjonsanlegg dimensjonert for luftmengder inntil 25 000 m³/h og røykventilasjon i byggverk i brannklasse 2 .

Prosjektering av anlegg eller konstruksjon med middels vanskelighetsgrad/kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1 og/eller 2.

Oppgaven omfatter prosjektering med middels vanskelighetsgrad eller kompleksitet hvor ytelser fastsatt i byggteknisk forskrift og veiledning legges til grunn.

Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.

Eksempler på konstruksjon eller anlegg der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 2 kan være:

- infrastruktur som vann-, avløps- og overvannsledninger inntil 200 pe,
- veier og parkeringsplasser i tettbygd utbyggingsområde,
- rense- eller vannforsyningsanlegg (inntil 200 pe),
- forstøtningskonstruksjon over 2 meter (trafikkbelastning),
- fjellhall som lagringsplass, middels stor kulvert eller tunnel for tofeltsveier, kjørebredde, bru med spennvidder inntil 20 m
- kai, molo, mindre dammer og avfallsdeponi,
- middels høye tårn (inntil 30 m) eller master (inntil 50 m).

a.3 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 3

Prosjektering av tiltak med stor kompleksitet og vanskelighetsgrad, eller middels vanskelighetsgrad / kompleksitet men med store konsekvenser ved feil. Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.

Oppgaven omfatter prosjektering av bygninger med flere enn 5 etasjer og byggverk for et stort antall personer.

Eksempler på bygninger der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 3 kan være:

- høye boligblokker,
- store forretningslokaler/kjøpesentra,
- store hoteller, sykehus,
- bygning for stort antall personer.

Prosjektering av tekniske installasjoner med stor vanskelighetsgrad eller kompleksitet.

Eksempler på tekniske installasjoner der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 3 kan være:

- sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem, og automatiske slukkeanlegg,
- komplekse varmeanlegg,
- løfteinnretninger med mer enn 8 plan og løfteinnretninger med brannkrav,
- klima- og ventilasjonsinstallasjoner dimensjonert for luftmengder over 25 000 m³/h og røykventilasjon i byggverk i brannklasse 3.

Prosjektering av anlegg og konstruksjon med stor kompleksitet og vanskelighetsgrad, eller middels vanskelighetsgrad/kompleksitet men med store konsekvenser ved feil. Prosjektering av anlegg og konstruksjoner som etter NS 1990 +NA ligger i pålitelighetsklasse 3 og 4.

Opgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.

Eksempler på anlegg og konstruksjon der ansvar for overordnet prosjektering ligger i tiltaksklasse 3 kan være:

- VA-ledninger med store dimensjoner eller store rense- eller vannforsyningsanlegg (over 200 pe),
- store bruer, forstøtningskonstruksjoner og dammer,
- høye tårn og master,
- store fjellhaller for opphold av mennesker,
- store vassdragsforbygninger.

Til andre ledd bokstav b (arkitektur)

Arkitekturprosjektering av bygninger, anlegg eller konstruksjoner omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak, hvor krav til visuelle kvaliteter, funksjonelle og miljømessige forhold, samt byggverkets kompleksitet og/eller tilpasningsbehov til omgivelser er avgjørende for fastsettelse av tiltaksklasse. Oppgaven omfatter også utarbeidelse av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta, og prosjektering av utomhusarealer herunder veg og parkeringsplass, samt universell utforming (UU) av utomhusområder og planløsning i bygget.

b.1 – Arkitekturprosjektering, tiltaksklasse 1

Arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet. Gjelder bygninger inntil 500 m² BRA, og større industri eller lagerbygg med enkel planløsning. Godkjenningsområdet omfatter også endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv ikke representerer stor arkitektonisk verdi.

Godkjenningsområdet omfatter enkel prosjektering innen følgende fagområder etter byggt teknisk forskrift:

- arkitektonisk utforming,
- konstruksjonssikkerhet,
- sikkerhet ved brann,
- planløsning,

- miljø og helse,
- bygningsfysikk, energi og lydforhold.

Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1 kan være:

- enebolig, tomannbolig og lignende mindre bygninger,
- endringer i eksisterende byggverk med små følger for arkitektonisk utforming,
- utendørstribuner, små bruer og tårn .

b.2 – Arkitekturprosjektering, tiltaksklasse 2

Arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet (rekkehus, kjedehus, ol), og andre bygninger inntil 5 000 m² BRA med enkle krav til arkitektonisk utforming.

Godkjenningområdet omfatter også endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi.

Godkjenningområdet omfatter enkel prosjektering innen følgende fagområder etter byggteknisk forskrift:

- bygningsfysikk (inneklimate, energieffektivitet og fuktsikring inkludert prosjektering av våtrom),
- lydforhold,
- sikkerhet ved brann hvor prosjekteringen er basert på ytelser i byggteknisk forskrift med veiledning.

Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 kan være:

- boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg (inntil 5 etg.),
- store utendørstribuner, bruer og middels høye tårn.

b.3 – Arkitekturprosjektering, tiltaksklasse 3

Arkitektonisk utforming av byggverk.

Godkjenningområdet omfatter også omfattende endringer i eksisterende byggverk.

Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 3 kan være:

- byggverk, i tett bystruktur,
- byggverk i krevende arkitektonisk og historisk miljø,
- flerfunksjonelle byggverk med store krav til planløsning,
- bygninger med BRA over 5 000 m² ,
- bygninger med mer enn 5 etasjer.

Til andre ledd bokstav c (utearealer og landskapsutforming)

Prosjektering av utearealer og landskapsutforming skal ta hensyn til egnethet og funksjon, slik at god kvalitet oppnås i forhold til universell utforming, sikkerhet og innvirkning på ytre miljø, herunder overvann.

c.1 - Prosjektering av utearealer og landskapsutforming, tiltaksklasse 1

Prosjekteringen av utearealer og landskapsutforming omfatter mindre inngrep ved uproblematiske grunn- og forurensningsforhold og der innvirkning på ytre miljø er små.

Eksempler på tiltak i dette godkjenningområdet kan være:

- prosjektering av utearealer, herunder veg og parkeringsplasser for en gruppe av småhus eller hytter,
- deponier, masseuttak og oppfylling inntil 3 m høyde fra opprinnelig nivå.

c.2 - Prosjektering av utearealer og landskapsutforming, tiltaksklasse 2

Prosjektering av uteareal som krever middels store eller krevende terrengtilpasninger og inngrep ved kjente grunn- og forurensningsforhold. der innvirkning på ytre miljø anses å være av middels betydning.

Opgaven omfatter ikke geoteknisk prosjektering og konstruksjonssikkerhet, samt prosjektering av sikringstiltak under arbeid og i ferdig stand.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være:

- prosjektering av utearealer herunder veg og parkeringsplasser for store bolig- og feltutbygginger samt håndtering av overvann,
- store grøfter, avfallsdeponier, masseuttak og oppfylling inntil 5 m høyde fra opprinnelig nivå.

c.3 - Prosjektering av utearealer og landskapsutforming, tiltaksklasse 3

Prosjektering av utearealer og landskapsutforming som krever store terrenginngrep eller krevende tilpasninger og der innvirkning på ytre miljø, anses å være betydelige.

Til andre ledd bokstav d (oppmålingsteknisk prosjektering)

Fagområdet omfatter vurdering av om det foreligger oppdatert offentlig kartgrunnlag med tilfredsstillende kvalitet, og om tiltakets foreslåtte plassering er kritisk i forhold til eiendomsgrenser, byggegrenser og byggelinjer, mv. Videre omfatter fagområdet valg av kartgrunnlag for utarbeidelse av situasjonsplan og stikningsplan med oppmålingstekniske beregninger, fastsetting av toleransekrav, metode- og utstyrvalg tilpasset formålet og oppgaven (utstikkingsdata i plan og høyder) med utstikking av punkter i terrenget.

Fagområdet omfatter vurdering av offentlig kartgrunnlag, forslag til plassering, valg av kartgrunnlag for situasjonsplan, utarbeidelse av stikningsplan og koordinatlistene, dokumentasjon av toleransekrav og angivelse av metode og utstyrvalg.

d.1 - Oppmålingsteknisk prosjektering, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter arbeid der plangrunnlag og offentlig kartgrunnlag (situasjonskartet) har samme koordinatsystem og kartprojeksjon og krav til toleranse for punkter som skal stikkes ut tilsvarer toleransekrav satt til situasjonsplanen.

Oppmålingstekniske beregninger i områder regulert til spredt bebyggelse, hvor krav til høyder og minsteavstander ikke er kritisk for å oppfylle krav til plangrunnlaget med bestemmelser. Godkjenningsområdet gjelder tiltak inntil 10 stikningspunkter i flatt terreng.

d.2 - Oppmålingsteknisk prosjektering, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter prosjektering der plangrunnlaget og offentlig kartgrunnlag (situasjonskartet) har samme koordinatsystem og kartprojeksjon og utstikking av punkter krever verifisering av eiendomsgrenser for å oppfylle krav til minsteavstander.

Oppmålingstekniske beregninger i områder regulert til åpen og tett bebyggelse hvor krav til høyder og minste avstander ikke er kritisk for å oppfylle krav til plangrunnlaget med bestemmelser. Godkjenningsområdet gjelder tiltak med inntil 30 stikningspunkter, og med ulike kotehøyder.

d.3 - Oppmålingsteknisk prosjektering, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter prosjektering der plangrunnlag, kartgrunnlag (situasjonskart) har forskjellig datum, koordinatsystem og/eller kartprojeksjon og forutsetter utarbeidet en stikningsplan som er homogen innenfor prosjekteringsområdet og toleransekrav til utstikkingen verifisert ved overbestemmelse gjennom uavhengige målinger.

Oppmålingstekniske beregninger i områder i tett bystruktur, hvor krav til høyder og minste avstander er kritisk for å oppfylle krav til plangrunnlaget med bestemmelser. Godkjenningsområdet gjelder også tiltak med mange stikningspunkter, og med ulike kotehøyder.

Til andre ledd bokstav e (brannkonsept)

Utforming av helhetlig konsept for brannsikkerheten for nytt eller endring av eksisterende tiltak, ut fra byggverkets brannklasse, risikoklasse, forutsatte bruk, størrelse og planløsning.

Godkjenningsområdet omfatter:

- tiltak for å ivareta sikkerhet ved rømning og sikkerhet for slukkemannskap,
- tiltak for å ivareta sikkerhet mot brann- og røykspredning,
- tiltak for å sikre materielle verdier.

For eksempler på tiltak som omfattes av godkjenningsområdet i de ulike tiltaksklasser se tabell for **brannklasse** og **risikoklasse** i veiledning til byggeteknisk forskrift.

e.1 - Brannkonsept i tiltaksklasse 1

Utforming av helhetlig konsept for sikkerhet ved brann for nytt eller endring av eksisterende byggverk i brannklasse 1 som er i risikoklasse 1, 2 og 4.

Tiltaket må prosjekteres i samsvar med preaksepterte ytelser, jf. byggeteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav a.

e.2 - Brannkonsept i tiltaksklasse 2

Utforming av helhetlig konsept for sikkerhet ved brann for nytt eller endring av eksisterende byggverk i brannklasse 1 som er i risikoklasse 3, 5 og 6, og for byggverk i brannklasse 2 som er i risikoklasse 1, 2 og 4.

Tiltaket må prosjekteres i samsvar med preaksepterte ytelser, jf. byggeteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav a.

e.3 - Brannkonsept i tiltaksklasse 3

Utforming av helhetlig konsept for sikkerhet ved brann for nytt eller endring av eksisterende byggverk i alle brannklasser og risikoklasser.

Tiltaket kan prosjekteres i samsvar med preaksepterte ytelser, jf. byggeteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav a, eller i samsvar med ytelser verifisert ved analyse, jf. byggeteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav b.

Til andre ledd bokstav f (geoteknikk)

Geoteknisk prosjektering omfatter grunnundersøkelser og kartlegging av grunnforhold også med hensyn til forurensing, samt utarbeidelse av grunndata for fundamentering og eventuelt sikringstiltak for bygg, anlegg eller konstruksjon.

På bakgrunn av foreliggende grunndata, skal det stipuleres risiko ved grunnforhold, beregnes bæreevne, stabilitet og setninger, samt forslag til fundamentering.

Ved påvist dårlige grunnforhold omfatter oppgaven utarbeidelse av eventuelt konsept for utbedring av bæreevne og stabilitet, samt sikringstiltak på byggeplassen og område utenfor.

Ved påvist forurensing i grunnen skal det, jf. forurensningsforskriften § 2.6, utarbeides tiltaksplan for terrenginngrepet.

Selve grunnundersøkelsen og kartlegging av grunnforhold og utarbeidelse av grunndata regnes ikke som tilstrekkelig grunnlag for sentral godkjenning.

f.1 - Geoteknisk prosjektering, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter bygninger, anlegg eller konstruksjoner som iht. NS-EN 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 1, hvor det er påvist oversiktlige og enkle grunnforhold.

Der det er oversiktlige og enkle grunnforhold trenger geoteknikk normalt ikke ansvarsbelegges særskilt, men inngår i fagområdet konstruksjonssikkerhet.

f.2 – Geoteknisk prosjektering, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter prosjektering av fundamentering på grunn med vanskelige grunnforhold og der metode for fastleggelse av grunnforhold er godt utviklet. Prosjektering skjer etter anerkjente beregningsmetoder.

Godkjenningsområdet omfatter bygninger, anlegg eller konstruksjoner som iht. NS-EN 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 2.

f.3 - Geoteknisk prosjektering, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter prosjektering av fundamentering på grunn med vanskelige grunnforhold og der metode for fastleggelse av grunnforhold er lite utviklet.

Godkjenningsområdet omfatter kartlegging av grunnforhold og utarbeidelse av grunndata, og prosjektering av fundamentering for byggverk eller geotekniske konstruksjoner i pålitelighetsklasse 3 og 4.

Godkjenningsområdet omfatter bygninger, anlegg eller konstruksjoner som iht. NS-EN 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 3 og 4,

Godkjenningsområdet i denne tiltaksklassen omfatter oppgaver

- hvor oppgaveløsning krever utredning av spesielle, ikke standardiserte laster,
- hvor det ikke finnes sikre data for grunnforhold,
- hvor det er behov for utarbeidelse av konsept for utbedring av bæreevne og stabilitet av grunnforhold,
- ved behov for utarbeidelse av konsept for sikringstiltak på byggeplassen eller området utenfor.

Til andre ledd bokstav g (konstruksjonssikkerhet)

Fagområdet omfatter prosjektering av byggverkets totale stabilitet under oppføring og i bruk, og dimensjonering av bærende elementer, herunder fundamenter, vegger, søyler, dekker og takkonstruksjoner. Bæresystem skal dimensjoneres for standard laster, naturpåkjenninger og ulykkeslaster.

Godkjenningsområdet omfatter også utarbeidelse av eventuelle utredninger vedrørende behov for sikringstiltak ved oppføring og ved bruk av tiltaket.

Godkjenningsområdet omfatter også prosjektering av riving.

g.1 - Prosjektering av konstruksjonssikkerhet, tiltaksklasse 1

Prosjektering av bæreevne og stabilitet av nytt eller endring av eksisterende tiltak som bygg, anlegg eller frittstående konstruksjon med liten vanskelighetsgrad i pålitelighetsklasse 1 iht NS-EN 1990 +NA. Oppgaven omfatter dimensjonering av bærende elementer ved bruk av enkle beregninger eller tabeller, ved gode grunnforhold og standardlaster.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være:

- fritids- og enebolig med og uten sokkelleilighet,
- tomannbolig, rekkehus, kjedehus, små barnehager,
- alminnelige landbruksbygg, lager- og industribygg,
- mindre utendørstribuner (under 500 pers.), små bruer (inntil 10 m spennvidde) og tårn inntil 10 m.

g.2 - Prosjektering av konstruksjonssikkerhet, tiltaksklasse 2

Prosjektering av konstruksjonssikkerhet av nytt eller endring av eksisterende tiltak som bygg, anlegg eller frittstående konstruksjon i pålitelighetsklasse 2 og 3 iht NS-EN 1990 +NA., hvor dimensjonering skjer etter lineære beregningsmodeller.

Dimensjoneringen skjer etter anerkjente beregningsmetoder ved sikre data for grunnforhold og produkter, og baseres på standardlaste og naturpåkjenninger.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være:

- boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg (t.o.m. 5 etg.),
- middels store endringer av eksisterende byggverk i tiltaksklasse 2 og 3 som medfører endringer av konstruksjon,

- middels store utendørstribuner, bruer (inntil 50 m spennvidde) og høye tårn (over 40 m høyde).

g.3 - Prosjektering av konstruksjonssikkerhet, tiltaksklasse 3

Prosjektering av konstruksjonssikkerhet av nytt eller vesentlig endring av eksisterende tiltak som bygg, anlegg eller frittstående konstruksjon uten begrensning av pålitelighetsklasse.

Dimensjonering ved komplisert statisk bæresystem eller ved vanskelige grunnforhold, hvor valg av løsninger krever spesielle utredninger og analyser.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være:

- boligblokker, kontor- og skolebygg (høyere enn 5 etg.),
- store forsamlingslokaler, sportshaller, kjøpesentre,
- store industri- og lagerbygg med store spennvidder og laster,
- sykehus, store hoteller og svømmehaller,
- store tribuner med overtak, bru med store spenn (over 50 m) og høye tårn (over 40 m).

Til andre ledd bokstav h (bygningfysikk)

Prosjektering av bygningfysikk omfatter verifikasjon av ytelser og tekniske løsninger for følgende fagområder i henhold til byggt teknisk forskrift: energi, strålingsmiljø og fukt.

Grunnlaget for dokumentasjon fremgår i detalj av norsk standard og forskrift.

h.1 - Prosjektering av bygningfysikk, tiltaksklasse 1

Prosjektering av bygningfysikk (energi, strålingsmiljø og fukt) i nybygg eller ved endring av eksisterende byggverk for publikum og arbeidsbygning inntil 2 etasjer, samt bygning med boenheter og høyst to boenheter over hverandre.

Prosjekteringen skjer i samsvar med energitiltaksmetoden.

Eksempler på tiltak i denne klassen:

- fritids- og enebolig, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus,
- Mindre arbeids- og publikumsbygg.

h.2 - Prosjektering av bygningfysikk, tiltaksklasse 2

Prosjektering av bygningfysikk (energi, strålingsmiljø og fukt) i nybygg eller ved endring av eksisterende bygninger med 3 – 5 etasjer. Prosjekteringen skjer i samsvar med energitiltaksmetoden eller energirammemetoden.

Eksempler på tiltak i denne klassen:

- boligblokker, større kontor-, og forretningsbygg,
- barnehager, skoler, helseinstitusjoner, arbeids- eller overnattingsbygg,
- middels store salgs- og forsamlingslokaler,
- middels store flerfunksjonelle bygg.

h.3 - Prosjektering av bygningfysikk, tiltaksklasse 3

Prosjektering av bygningfysikk (energi, strålingsmiljø og fukt) i nybygg eller ved vesentlig endring av eksisterende bygninger der prosjekteringen skjer i samsvar med energitiltaksmetoden eller energirammemetoden og prosjektering av bygninger med flere enn 5 etasjer. Omfatter bl.a. kompliserte bygninger med flere soner (flerfunksjonsbygninger eller bygninger med ulike tekniske installasjonssystemer, soltilskudd og internvarmetilskudd).

Eksempler på tiltak i denne klassen:

- store kontor- og skolebygg,
- store forsamlingslokaler og flerfunksjonelle bygg,
- store sportshaller og kjøpesentra,
- store industribygg med stor persontrafikk,
- store sykehus, overnattingsbygg og svømmehaller.

Til andre ledd bokstav i (sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner)

Prosjektering av ovennevnte installasjoner skal omfatte en spesifikasjon av produkter som inngår i installasjonen og det skal sikres at produktene har produktdokumentasjon, jf. byggteknisk forskrift kap. 3. Det skal videre angis nødvendig dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller.

Ved prosjektering av systemer for vannbåren varme og varmeinstallasjoner for fast-, flytende- og gassformig brensel eller kombinasjon av disse med tilhørende rørsystem, brensel tank m.v. samt tilslutning av installasjonen til røykkanal, skal plassering fremgå av prosjekteringsunderlaget.

Alle typer manuelle og automatiske slukkeinstallasjoner, innvendige eller utvendige, skal prosjekteres. Dette gjelder også sprinklerinstallasjon med tilhørende rørsystem. Ved vannbaserte systemer skal det også fremgå at det foreligger tilstrekkelig vannforsyning.

Prosjekteringen omfatter også utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for utarbeiding av FDV-rutiner for driftsfasen.

i.1 - Prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 1

Prosjektering av nye eller endring av eksisterende installasjoner med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, i bygning med inntil to boenheter over hverandre.

Prosjektering av sanitærinstallasjoner omfatter plassering av sanitærutstyr med tilhørende rørsystemer, herunder vann- og avløpsledninger, manuelle brannslanger og stikkledninger fram til kommunalt ledningsnett. Godkjenningsområdet omfatter prosjektering av renseanlegg for vann og avløp og prosjektering av sanitærinstallasjon for mindre bassenger. Godkjenningsområdet omfatter slukkeinstallasjoner i bygninger i BKL 1. Godkjenningsområdet omfatter varmeanlegg med effekt inntil 50 kW.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være installasjoner i

- fritidsbolig og enebolig, tomannbolig, rekkehus, kjedehus ,
- mindre publikums- og arbeidsbygning.

i.2 - Prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 2

Prosjektering av nye eller endring av eksisterende installasjoner i publikum- og arbeidsbygning og bygning med boenheter inntil 5 etasjer.

Prosjektering av sanitærinstallasjoner omfatter dimensjonering og utforming av rørsystemer, herunder vann- og avløpsledninger og sanitærutstyr. Godkjenningsområdet omfatter slukkeinstallasjoner i bygninger i BKL 2.

Godkjenningsområdet omfatter varmeanlegg med effekt inntil 100 kW.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være installasjoner i

- boligblokker, overnattingsbygg, kontor-, og skolebygg,
- middels store salgs- og forsamlingslokaler,
- middels store forretnings- og industribygg.

i.3 - Prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 3

Prosjektering av nye eller vesentlige endring av eksisterende installasjoner med stor kompleksitet samt installasjoner i byggverk med flere enn 5 etasjer.

Prosjektering av sanitærinstallasjoner omfatter plassering av sanitærutstyr med tilhørende rørsystemer, herunder vann- og avløpsledninger, samt plassering av brannhydranter. Godkjenningsområdet omfatter også prosjektering av sanitærinstallasjoner og renseanlegg for vann- og/eller avløp, samt for store åpne og innebygde bassenger.

Godkjenningsområdet omfatter varmeanlegg med effekt over 100 kW.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være:

- høye boligblokker, kontor- og skolebygg,
- store forsamlingslokaler, sportshaller, kjøpesentre,
- store industribygg med mange ansatte,
- sykehus, store hoteller og svømmehaller,
- slukkeinstallasjoner i bygninger i BKL 3.

Til andre ledd bokstav j (ventilasjon- og klimainstallasjoner)

Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner. Godkjenningsområdet omfatter fastlegging av luftmengder og dimensjoner på kanaler, produkter, komponenter mv., Prosjekteringen omfatter også utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon for utførelse og grunnlag for FDV-rutiner for driftsfasen.

j.1 - Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner, tiltaksklasse 1

Prosjektering av nye og omprosjektering av eksisterende ventilasjon- og klimainstallasjoner for luftmengde inntil 2000 m³/t uten sentralstyring og som bare betjener en branncelle Godkjenningsområdet omfatter røykinstallasjoner i bygninger i BKL 1.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være enkle ventilasjon- og klimainstallasjon i:

- bolig eller fritidsbolig,
- vertikaldelt tomannbolig og rekkehus, kjedehus,
- landbruksbygg og små arbeidsbygg.

j.2 - Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner, tiltaksklasse 2

Prosjektering av nye og omprosjektering av eksisterende ventilasjon- og klimainstallasjoner for luftmengde inntil 25000 m³/t uten sentralstyring.

I oppgaven inngår prosjektering av røykventilasjon i bygninger i brannklasse 2.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være middels store installasjoner i:

- bygninger med to eller flere boenheter,
- publikums- og arbeidsbygg som:
 - kontor- og skolebygg,
 - forsamlingslokaler, sportshaller, små kjøpesentre,
 - overnattingsbygg og svømmehaller.

j.3 - Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner, tiltaksklasse 3

Prosjektering av nye og omprosjektering av eksisterende installasjoner for luftmengde over 25000 m³/t og større anlegg med sentralstyring. Oppgaven omfatter også røykventilasjon i bygninger i BKL 3.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være store installasjoner i:

- boligbygg med felles installasjon for mange boenheter,
- publikums- og arbeidsbygg som:
 - kontor- og skolebygg,
 - forsamlingslokaler, sportshaller, kjøpesentre,
 - sykehus, overnattingsbygg og svømmehaller.

Til andre ledd bokstav k (vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg)

Fagområdet omfatter prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg, og plassering av tiltaket på situasjonsplan, fundamentering, samt prosjektering av sikringstiltak i anleggsperioden.

Oppgaven omfatter nødvendig dimensjonering og spesifisering av produkter og komponenter, samt utarbeidelse av dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV).

k.1 - Prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg, tiltaksklasse 1

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg for inntil 20 personekvivalenter. Prosjekteringen omfatter:

- dimensjonering, plassering, fundamentering og gjenfylling av stikkledninger for vann, avløp, overvannsledninger for en liten gruppe av småhus,
- forsyningsanlegg for grunnvann fra borebrønner i fjell eller i løsmasser inkludert eventuelt vannrenseanlegg,
- avløpsrenseanlegg herunder infiltrasjonsanlegg,
- fjernvarme tilkobling.

k.2 - Prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg, tiltaksklasse 2

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg for inntil 200 personekvivalenter.

Prosjekteringen omfatter:

- dimensjonering, plassering, fundamentering og tilbakefylling av ledninger for vann, avløp, overvannsledninger og fjernvarme,
- forsyningsanlegg for grunnvann inkludert eventuelt vannrenseanlegg,
- avløpsrenseanlegg herunder anleggstekniske konstruksjoner og installasjoner eventuelt infiltrasjonsanlegg.

Prosjektering av konstruksjoner som store kummer, pumpestasjoner og lignende inngår i prosjektering av konstruksjonssikkerhet tiltaksklasse 2 eller 3.

k.3 - Prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg, tiltaksklasse 3

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg for mer enn 200 personekvivalenter.

Prosjekteringen omfatter:

- dimensjonering, plassering, fundamentering og tilbakefylling av ledninger for vann, avløp, overvannsledninger og fjernvarme,
- eventuelt forsyningsanlegg for grunnvann inkludert eventuelt vannrenseanlegg,
- avløpsrenseanlegg, herunder konstruksjoner og installasjoner.

Prosjektering av anleggskonstruksjon som store kummer, pumpestasjoner, kulverter og lignende, inngår i prosjektering av konstruksjonssikkerhet tiltaksklasse 2 eller 3.

Til andre ledd bokstav l (løfteinnretninger)

Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende installasjon hvor krav til utførelse og løftehøyde bestemmer tiltaksklassen. Prosjekteringen består i å oppfylle krav til ytelser for helse, miljø og sikkerhet, universell utforming mv. i henhold til byggt teknisk forskrift.

Dokumentasjon som utarbeides omfatter dimensjonering, spesifisering og sammenstilling av produkter, komponenter, underlag for montering og kontroll samt vedlikehold- og brukerinstruks for eier (FDV).

I.1 - Prosjektering av løfteinnretninger, tiltaksklasse 1

Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende installasjon med liten vanskelighetsgrad, og med lav hastighet og løftehøyde.

Godkjenningssområdet omfatter:

- løfteplattformer i sjakt eller uten sjakt,
- trappeheiser og skruheiser,
- rulletrapper og rullende fortau.

I.2 - Prosjektering av løfteinnretninger, tiltaksklasse 2

Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende heiser inntil 8 plan og etasjer uavhengig av driftssystemet og uten brannkrav.

I.3 - Prosjektering av løfteinnretninger, tiltaksklasse 3

Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende heis med brannkrav og heis over 8 etasjer. Godkjenningssområdet omfatter heis til spesiell bruk, løftevinkel eller hastighet. Dette kan gjelde heiser med høy hastighet i høye bygninger hvor svingninger av byggverket krever spesielle løsninger.

Til andre ledd bokstav m (lydforhold og vibrasjoner)

Fagområdet omfatter planlegging og prosjektering av byggverk for å sikre brukernes behov for beskyttelse mot støy og vibrasjoner. Oppgaven omfatter kartlegging av lyd- og vibrasjonskilder i og utenfor byggverket, samt planlegge og prosjektere byggverk og nødvendige tiltak.

Lyd- og vibrasjonskilder i byggverket kan komme fra tekniske installasjoner som løfteinnretninger, VVS-installasjoner, ventilasjon og fra produksjonsprosesser. Lyd- og vibrasjonskilder utenfor byggverket kommer hovedsakelig fra trafikken, men også fra nærliggende industri- og servicelokaler oa.

Med lydtekniske egenskaper menes luftlyd og trinnlyd og etterklangstid. Godkjenningssområdet omfatter prosjektering av tilstrekkelig lyd kvalitet og god romakustikk tilpasset bruken av byggverket.

m.1 - Lydforhold og vibrasjoner, tiltaksklasse 1

Prosjektering av lydforhold i bygninger med ett brukerområde, der kravet er høyst lydklasse C etter NS 8175, eksempelvis fritidsbolig -, og bolig med en boenhet og arbeidsbygg og publikumsbygg med ett brukerområde..

m.2 - Lydforhold og vibrasjoner, tiltaksklasse 2

Prosjektering av lydforhold i bygninger med inntil 5 etasjer og med to eller flere bruksområder. Godkjenningssområdet omfatter prosjektering av tiltak mot lyd og vibrasjoner, hvor lydklasse C i NS 8176 legges til grunn.

m.3 - Lydforhold og vibrasjoner, tiltaksklasse 3

Prosjektering av lydforhold i byggverk med flere enn 5 etasjer og med to eller flere brukerområder. Godkjenningssområdet omfatter byggverk hvor prosjektering av tiltak mot vibrasjoner er krevende Det gjelder særlig forhold hvor vibrasjoner overføres via bakken og fundament.

Til andre ledd bokstav n (miljøsanering)

Fagområdet omfatter kartlegging av farlig avfall ved riving, rehabilitering eller vesentlig ombygging av eksisterende byggverk, og på basis av det utarbeide avfallsplan og miljøsaneringsbeskrivelse.

Tiltaksklassen for godkjenningsområdet vil være avhengig av vanskelighetsgraden av selve kartleggingen av farlig avfall og mengden av rivingsmaterialer byggetiltaket vil generere.

n.1 – Miljøsanering, tiltaksklasse 1

Prosjektering/kartlegging av rivemasser i bygning med BRA større enn 100 m² og mindre enn 400 m². Miljøsanering av anlegg eller konstruksjoner av tilsvarende størrelse.

n.2 – Miljøsanering, tiltaksklasse 2

Prosjektering/kartlegging av rivemasser i bygning med BRA større enn 400 m² og mindre enn 2 000 m² og anlegg eller konstruksjoner av tilsvarende størrelse.

n.3 – Miljøsanering, tiltaksklasse 3

Prosjektering/kartlegging av rivemasser i bygning med BRA over 2 000 m² og anlegg eller konstruksjoner av tilsvarende størrelse.

Til andre ledd bokstav o (brannalarm, nødlys og ledesystem)

Prosjektering av ovennevnte installasjoner skal omfatte en spesifisering av produkter og komponenter som inngår i installasjonen. Det skal ellers legges til grunn brannkonsept og branntegninger med rømningsforhold for plassering av disse i byggverket.

For oppfyllelse av krav om brannalarmanlegg må veiledning til byggt teknisk forskrift § 11-12 legges til grunn og temaveiledning HO-2/98 om brannalarm så langt den passer. Det vises også til NS-EN 54-serien om brannalarmanlegg, del 1-25.

Tiltaksklasse for prosjektering vil være avhengig av bygningens risikoklasse og brannklasse, jf. veiledning til byggt teknisk forskrift § 11-2 tabell 1, og § 11-3 tabell 1, samt størrelse av byggverket.

o.1 - brannalarm, nødlys og ledesystem, tiltaksklasse 1

Prosjektering av brannalarm, nødlys og ledelyssystem i byggverk i risikoklasse (RKL) 1 som er i brannklasse (BKL) 1.

o.2 - brannalarm, nødlys og ledesystem, tiltaksklasse 2

Prosjektering av brannalarm, nødlys og ledelyssystem i mellomstore bygninger i RKL 1-4 som er i BKL 2 og mellomstore bygninger i RKL 5 og 6 som er i brannklasse 1.

o.3 - brannalarm, nødlys og ledesystem, tiltaksklasse 3

Prosjektering av brannalarm, nødlys og ledelyssystem i store bygninger i RKL 1-4 som er i brannklasse 3, store bygninger i RKL 5-6 som er i brannklasse 2 og 3, samt SD-anlegg (sentral driftsstyring) i byggverk i brannklasse 2 og 3.

Til tredje ledd (utførende)

Byggverk skal utføres i henhold til produksjonsunderlaget på en måte som medfører minst mulig belastning på naturressurser og det ytre miljø.

Forskrift om byggesak § 12-4 regulerer ansvaret for ansvarlig utførende innenfor eget ansvarsområde, og/eller ved overordnet ansvar for utførelse.

Ansvar for utførelse omfatter for alle godkjenningsområder forsvarlig håndtering av byggavfall.

Til tredje ledd bokstav a (overordnet ansvar for utførelse)

Overordnet ansvar for utførelse omfatter komplett utførelse av alle relevante fagområder for et tiltak, uavhengig av om oppgavene utføres av egne ansatte eller andre foretak. Der det benyttes underentreprenører skal disse oppfylle både kvalifikasjons- og systemkrav som følger av byggesaksforskriften. Der det benyttes underentreprenør har foretaket med ansvarsrett også ansvar for å styre disse og ansvar for grensesnittene.

Overordnet ansvar for utførelse av bygning, anlegg eller konstruksjon, omfatter også utomhusarbeider og plassering av tiltaket, samt ansvar for utførelse av tilhørende tekniske installasjoner.

a.1 – Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter små eller mindre kompliserte tiltak inkludert tekniske installasjoner og tilhørende utomhusarbeider, hvor utførelsen normalt ligger i tiltaksklasse 1.

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 1 kan være oppføring eller vesentlig endring av:

- fritidsbolig og eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og kjedehus,
- mindre byggverk for publikum og arbeidsbygning.

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av konstruksjon eller anlegg i tiltaksklasse 1 kan være:

- VA-anlegg for en liten gruppe av småhus eller hytter med vannledninger inntil 50 mm avløpsledninger inntil 125 mm og overvannsledninger inntil 200 mm,
- parkeringsplass, sykkel-, skogsvei og andre veier med ÅDT inntil 300,
- små renseanlegg eller vannforsyningsanlegg (inntil 20 pe),
- forstøtningsmur med høyde inntil 2 m (med små påkjenninger/uten trafikkbelastning),
- kulvert eller tunnel for gang- og sykkelvei, bru med spennvidde inntil 10 m,
- småbåthavn og mindre molo.

Eksempler på utførelse av tekniske installasjoner i tiltaksklasse 1 kan være:

- sanitærinstallasjoner med tilhørende rørsystem og stikkledning samt slukkeanlegg i bygg i brannklasse 1,
- installasjon av varmeanlegg i fritidsbolig og eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og kjedehus,
- installasjon av varmeanlegg i mindre byggverk for publikum og arbeidsbygning,
- løfteinnretninger som trappeheis, løfteplattform og montering av korte rulletrapper,
- brannalarm og ledesystem i mindre byggverk for publikum og arbeidsbygning,
- ventilasjon- og klimasystem i bygning med en branncelle.

a.2 – Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter middels store eller kompliserte tiltak inkludert tilhørende utomhusarbeider og planlegging av sikringstiltak, hvor utførelsen normalt ligger i tiltaksklasse 2. Godkjenningsområdet omfatter tekniske installasjoner.

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 2 kan være oppføring eller vesentlig endring av:

- boligblokker med middels kompleksitet (inntil 5 etg),
- parkeringshus med middels kompleksitet (inntil 5 etg),
- bygning for publikum og arbeidsbygning med middels kompleksitet (inntil 5 etg).

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av konstruksjon eller anlegg i tiltaksklasse 2 kan være utbygging eller vesentlige endringer av:

- ledninger; vannledning inntil 200 mm, avløpsledninger inntil 400 mm og overvannsledninger inntil 400 mm,
- veier og parkeringsplasser for større boligfelt eller arbeidsbygg,
- rense- eller vannforsyningsanlegg (inntil 200 pe),
- forstøtningsmur over 2 m høydeforskjell (uten trafikkbelastning),
- fjellhall som lagringsplass, middels store kulverter eller tunneler for tofeltsveier inntil 7 m kjørebredde, brukonstruksjoner (10 – 30 m spennvidde),

- havn, kai, molo, mindre dammer,
- middels høye tårn (inntil 40 m) eller master (inntil 50 m).

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av teknisk installasjon i tiltaksklasse 2 kan være utbygging eller vesentlige endringer av:

- sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem og stikkledning, samt alle typer slukkeanlegg i tiltaksklasse 2,
- installasjon av varmeanlegg inntil 100 kW innfyrt effekt (oppgaven omfatter installasjon av varmepumpe eller fyringsenhet med tilhørende rørsystem og plassering av brenseltank),
- løfteinnretning som heis inntil 8 etg, og lang rulletrapp og rulletrapp/rullebånd med mellomstøtte,
- brannalarmanlegg og ledesystem i byggverk i brannklasse 2 og risikoklasse 2 – 4,
- ventilasjons- og klimainstallasjon i bygg med flere enn 2 brannceller uten sentralstyring.

a.3 - Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av store eller kompliserte tiltak inkludert tilhørende opparbeiding av uteareal og utførelse av sikringstiltak. Godkjenningsområdet omfatter tekniske installasjoner.

Ved utførelse av tiltak som kan utgjøre fare for mennesker og omgivelser skal ansvarlig utførende påse at det foreligger prosjektering av sikringstiltak. Dette kan for eksempel gjelde sikring ved grunn og terrengarbeider ved vanskelige grunnforhold.

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlig endring av:

- større boligblokker (over 5 etg),
- kompliserte bygninger og store bygninger for publikum og arbeidsbygning som:
 - store overnattingsbygg, sykehus,
 - store salgslokaler,
 - andre byggverk med store ansamlinger av personer (sportshaller, kinobygg).

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av anlegg eller konstruksjon i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlige endringer av:

- offentlige ledninger med store dimensjoner eller ved vanskelig grunnforhold og tilhørende kompliserte anleggsmessige forhold,
- store rense- eller vannforsyningsanlegg (over 200 pe),
- store bruer, forstøtningskonstruksjoner og dammer,
- høye tårn og master,
- store fjellhaller for opphold av personer,
- store damanlegg.

Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av tekniske installasjoner i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlige endringer av :

- sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem og stikkledninger, og alle typer slukkeanlegg,
- varmeanlegg over 100 kW innfyrt effekt,
- løfteinnretninger som heiser over 8 plan og heiser med brannkrav,

- krevende utskifting av rulletrapp i eksisterende bygning,
- ventilasjon- og klimainstallasjon med sentraldriftsstyring i bygg med flere brannceller,
- røykventilasjon i bygninger i BKL 3.

Til tredje ledd bokstav b (innmåling og utstikking av tiltak)

Fagområdet omfatter innmåling av tilstrekkelige antall faste punkter i terrenget, som grunnlag for å fastlegge tiltakets plassering på situasjonsplan (polygonpunkter, grensemerker, nabobygg høyder på ledninger, manlende detaljer i kart med mer) og overføring av tiltakets plassering med utstikking av punkter fra koordinatfestet situasjonsplan til terreng, samt høydeplassering.

b.1 - Innmåling og utstikking, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter overføring av tiltakets plassering fra plan til terreng i områder hvor krav til høyder og minsteavstander ikke er kritisk for oppfyllelse av krav til plangrunnlaget (store tomter).

Utsetting av punkter for tiltak som krever plassering og høydeangivelse ved utmål fra bestående og godt definerte detaljer, etter målangivelse påtegnert godkjent situasjonsplan, der det ikke anses å være kritisk for oppfyllelse av krav til minsteavstander.

I oppgaven inngår utarbeidelse av stikningsdata for punkter (koordinater i grunnriss og høyde).

Eksempler på innmåling og utstikking i tiltaksklasse 1:

- byggverk i flatt terreng med få utstikkingspunkter,
- byggverk på store tomter hvor avstand til nabogrense og andre byggverk ikke er kritiske,
- innmåling høydegrunnlag og utstikking av stikkledninger (retning, lengdeprofil og kotehøyder i kummer),
- utstikking av lengdeprofil og høyde for veier og plassering av parkeringsplasser hvor krav til plassering ikke er kritisk.

b.2 - Innmåling og utstikking, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter innmåling av detaljer for å sikre nødvendig plassering av tiltak på situasjonskart samt overføring av tiltakets plassering fra plan til terreng, i områder hvor krav til høyder og minsteavstander for utstikking av punkter er krevende for oppfyllelse av krav til plangrunnlaget.

Eksempler på utstikking i tiltaksklasse 2:

- · innmåling av nødvendige detaljer for sikre nødvendig utgangspunkt for beregning av tiltakets plassering,
 - byggverk med uregelmessig form (mange utstikkingspunkter og buer),
- · større byggverk i skrånende eller kupert terreng,
- · infrastruktur i boligfelt (interne veier og VA-ledninger med lengdeprofil og kotehøyde, samt kummer med høydeangivelse),
- · utstikking av fundamenter for bruer.

b.3 - Innmåling og utstikking, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter overføring innmåling av detaljer og supplering av eksisterende kartgrunnlag slik at det oppfyller krav til nøyaktig plassering av tiltak på situasjonsplan, samt overføring av tiltakets plassering fra plan til terreng i områder hvor krav til høyder og minsteavstander for utstikking av punkter er kritisk for oppfyllelse av krav til plangrunnlaget.

Eksempler på innmåling og utstikking i tiltaksklasse 3;

- store byggverk med uregelmessig form (mange utstikkingspunkter),
- store byggverk i skrånende eller kupert terreng,
- lokale, kommunale, fylkes- og riksveier.

Til tredje ledd bokstav c (grunnarbeid og landskapsutforming)

Fagområdet grunn- og terrengarbeider omfatter graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering. Arbeidene skal utføres i henhold til produksjonsunderlaget, herunder situasjonsplan, geoteknisk prosjektering, fundamentplan etc

c.1 – Grunnarbeid og landskapsutforming, tiltaksklasse 1

Eksempel på utførelse av grunn- og terrengarbeider i tiltaksklasse 1 kan være:

- fjellarbeider i dagen, sprengning av grop eller skjæringer uten krav til kontur og med liten risiko for skader,
- graving uten krav til midlertidig sikring av byggegrop, «lett» komprimering iht. NS 3420 kap. F, fjellavdekking med krav til renhet,
- gravings-, avstivnings-, sprengnings- og gjenfyllingsarbeider for kabel, dreneringsarbeider og grøfter for VA-ledninger inkl. legging av ledninger med diameter høyst 50 mm for vann og 200 mm for avløpsledninger,
- legging av dekker med belegningsstein, grusdekker, betong og asfaltdekker for gang- og sykkelveg, innkjørsler, interne veier o.l.,
- planeringsarbeider, mindre betongarbeider, utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse tilsvarende «vanlige forhold» i følge Vegvesenets normal 018,
- rørpressing og boring i fjell eller i løse masser.

c.2 Grunnarbeid og landskapsutforming, tiltaksklasse 2

Eksempler på utførelse av grunn- og terrengarbeider i tiltaksklasse 2:

- graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, «normal» komprimering i hht. NS 3420 kap. F, dreneringsarbeider med krav til filterlag, utlegging av drenerende lag,
- graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold (ansvarsområde omfatter også gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning), inkl. legging av ledninger med diameter høyst 200 mm for vann og 400 mm for avløpsledninger,
- utførelse av fundament (forsterknings- og bærelag) for veger med forutsatt ÅDT høyst 5000 planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende «vanskelige forhold» i følge Vegvesenets normal 018,
- sprengning med skjæringshøyde inntil 8 m fra opprinnelig nivå,
- oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 m fra opprinnelig nivå,
- fjellarbeider i dagen med tilhørende sikringsarbeider, sprengning av grop eller skjæringer med mindre høyde enn 8 meter, med krav til kontur i utførelsesklasse 2 i henhold til NS 3420 og med middels risiko for skader,
- sprengning av grop i tett bebyggelse,
- fjellsikring og mindre sprengningsarbeider i vann.

c.3 - Grunnarbeid og landskapsutforming, tiltaksklasse 3

Eksempler på utførelse av grunn- og terrengarbeider i tiltaksklasse 3:

- grunn- og terrengarbeider som omfatter planeringsarbeider, utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse tilsvarende «ekstreme forhold» i følge Vegvesenets normal 018, skråninger mot vann eller utførelse av erosjonsbeskyttelse,
- graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop (staging, spunting) eller midlertidig grunnvannssenkning, komprimering som for NS 3420 Kap. F «normal» komprimering, dreneringsarbeider med stor risiko for vannskader (arbeidene kan også omfatte utførelse av grunnforsterkning av setningsømfintlig masse),
- utførelse av fundament (forsterknings- og bærelag) for veger med stor belastning over 5000 ÅDT,

- graving, avstivning, sprengning og gjenfylling av grøfter for store rørdimensjoner for vann, avløp, fjernvarme mv. ved høye vanntrykk og kompliserte grunnforhold (ansvarsområde omfatter også legging av ledninger og gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning),
- sprenging med skjæringshøyde mer enn 8 m fra opprinnelig nivå,
- oppfylling av løsmasser med avvik mer enn 5 m fra opprinnelig nivå,
- fjellarbeider i dagen med tilhørende sikringsarbeider, sprengning av grop eller skjæringer med høyde over 8 meter, med krav til fjellkontur i henhold til NS 3420 og med stor risiko for skader, og store sprengningsarbeider i vann,
- fjellsikring i vanskelig terreng, fjellforankring og stagforankring,
- prefabrikkerte pele- og spuntarbeider med avstivning eller forankring.

Til tredje ledd bokstav d (plasstøpte betongkonstruksjoner)

Fagområdet omfatter forskalings-, armerings- og utstøpningsarbeider av konstruksjoner som fundamenter, vegger, søyler, bjelker og dekker,

d.1 - Plasstøpte betongkonstruksjoner, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet utførelse av plaststøpte betongkonstruksjoner omfatter arbeider i byggverk etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 1, og forutsettes utført med ”begrenset kontroll”.

Eksempler på plaststøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 kan være:

- fundamenter, vegger, dekker o.l. for småhus inntil 3 etasjer og høyst to boenheter over hverandre,
- bygning for publikum og arbeidsbygning med høyst to etasjer,
- forstøtningskonstruksjon med høyde inntil 2 m og kummer uten trafikkbelastning,
- kulverter og bruer med spennvidder inntil 6 m.

d.2 - Plasstøpte betongkonstruksjoner, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet utførelse av plaststøpte betongkonstruksjoner omfatter arbeider i byggverk Utførelse av konstruksjoner av slakkarmert, uarmert eller spennarmert betong med tiltak som etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 2, og forutsettes utført med ”normal kontroll”.

Eksempler på plaststøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2:

- plaststøpte betongkonstruksjoner i bygning med boenheter og mer enn 3 etasjer,
- plaststøpte betongkonstruksjoner i bygning for publikum og arbeidsbygning med inntil 5 etasjer,
- betongarbeider av anleggskonstruksjoner som kulverter, forstøtningskonstruksjoner og bruer,
- kummer og forstøtningskonstruksjoner med høyde over 2 m (med trafikkbelastning),
- kulverter og bruer med spennvidder inntil 10 m.

d.3 - Plasstøpte betongkonstruksjoner, tiltaksklasse 3

Utførelse av konstruksjoner av slakkarmert, uarmert eller spennarmert betong med tiltak som etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 2 eller 3, og forutsettes utført med ”utvidet kontroll”.

Eksempler på plaststøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3:

- plaststøpte betongkonstruksjoner i bygning for publikum og arbeidsbygning med mer enn 5 etasjer,
- plaststøpte betongkonstruksjoner i bygning med boenheter og mer enn 3 etasjer,
- anleggskonstruksjoner som kulverter, forstøtningskonstruksjoner og bruer,

- bjelker og dekker med store spennvidder,
- store forstøtningskonstruksjoner, kulverter og bruer med store spennvidder med stor belastning,
- plasstøpte spennarmerte betongkonstruksjoner, herunder montering, oppspenning og injisering,
- rammede plasstøpte peler.

Til tredje ledd bokstav e (tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner)

e.1 - Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter oppføring og endringsarbeider av byggverk med liten vanskelighetsgrad, som f.eks. enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, og andre tømrerarbeider med tilsvarende vanskelighetsgrad. Alle relevante arbeider som inngår i oppføring av bygning omfattes av godkjenningsområdet, f.eks. betongarbeider og murarbeider for småhus i tiltaksklasse 1, montering av produkter, bygningselementer, taktekkingsarbeider og membranarbeider (fukt, radon) mm.

Opgaver som inngår i godkjenningsområdet kan være utførelse av yttervegger, etasjeskiller, innvendige vegger og takkonstruksjoner, luft- og fukttetting og varme-, lyd- og kondensisolering.

e.2 - Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter oppføring og vesentlig endringsarbeider av bygning med boenhet og flere enn 3 etasjer, og bygning for publikum og arbeidsbygning med 3 og 4 etasjer, samt andre trekonstruksjoner av tilsvarende kompleksitet.

e.3 - Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner som etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 2 eller 3, og forutsettes utført med ”utvidet kontroll”.

Eksempler på tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 3:

- idretts- og messehallen,
- trebruer med trafikkbelastning,
- bygninger med komplisert tretakkonstruksjon.

Til tredje ledd bokstav f (murarbeid)

f.1 – Murarbeid, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter murarbeid med liten vanskelighetsgrad, som f.eks. enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, og andre byggverk med liten vanskelighetsgrad.

Godkjenningsområdet omfatter alle relevante arbeider som inngår i oppføring av bygning i tiltaksklasse 1, f.eks. betongarbeider, montering av produkter, bygningselementer og takkonstruksjoner, samt taktekkingsarbeider og membranarbeider (fukt, radon) mm.

Opgaver som inngår i godkjenningsområdet kan være utførelse av yttervegger, etasjeskiller, innvendige vegger, montering av glasskonstruksjoner, luft- og fukttetting og varme-, lyd- og kondensisolering.

Godkjenningsområdet omfatter også arbeider med murte ikke-bærende vegger. (forblending) inntil 3 etasjer.

Eksempler på annet murarbeid i tiltaksklasse 1 er:

- utførelse av konstruksjoner og anlegg av liten vanskelighetsgrad, som f.eks forstøtningsmur,
- montering av enkle vegg og dekkeelementer,
- utførelse av luft- og fukttetting, varme-, lyd- og kondensisolering,
- montering av piper og ildsteder,
- puss- og flisarbeider inkludert membranlegging.

Dette godkjenningsområdet omfatter også mindre kompliserte ombyggings- og rehabiliteringsarbeider i større eksisterende byggverk.

f.2 – Murarbeid, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter murarbeid med middels vanskelighetsgrad i bygninger med 3 til 5 etasjer, og andre murarbeid med tilsvarende vanskelighetsgrad..

Godkjenningsområdet omfatter også legging av membran.

Eksempler på murarbeid i tiltaksklasse 2 kan være:

- bærevegger, søyler og pilastre, lyd- og brannvegger,
- forblendingsarbeider av yttervegger,
- muring av piper med flere kanaler og montering av elementskorsteiner i høye bygg med føringer gjennom flere enn to dekker med lyd og brannkrav.

f.3 – Murarbeid, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter alle former for murarbeid i byggverk, konstruksjoner og anlegg.

Eksempler på murarbeid i tiltaksklasse 3 kan være:

- høye søyler, vegger, mv uavhengig av dimensjonerende laster og påkjenning,
- forblendingsarbeider av vegger med store åpningsfelter,
- selvbærende plassmurte bjelker med store spenn.

Til tredje ledd bokstav g (montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner)

Fagområdet omfatter montering av bærende og ikke-bærende bygningsdeler av metall, eller prefabrikkerte betongelementer. Utførelse av sikringstiltak inngår i godkjenningsområdet. Montering og avstivning under montering og ansvar for utførelse av brannisolering og branntetting inngår i godkjenningsområdet..

g.1 - Montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner som etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 1, og forutsettes utført med ”begrenset kontroll”.

Eksempler på montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1:

- bensinstasjon eller enkelt industribygg,
- lager- eller landbruksbygg,
- nye balkonger på boligblokker t.o.m. 5. etg,
- utkragede bygningsdeler som solavskjerming, tak over inngangsparti eller uteplass ol,
- mezzanin,
- bru og kulvert med spennvidder inntil 10 m,
- tårn inntil 10 m høyde.

g.2 - Montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner som etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 2, og forutsettes utført med ”normal kontroll”,

Eksempler på montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2 kan være:

- større lager- eller industribygg,

- boligblokker, kontor-, forretnings- eller skolebygg inntil 5 etg,
- nye balkonger på boligblokker høyere enn 5. etg,
- middels store brukonstruksjoner inntil 20 m spenn, tårn inntil 30 m høyde,
- mast med bardunordning på ett nivå,
- bæresystem av stål eller aluminium i lette takkonstruksjoner.

g.3 - Montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner som etter NS 1990 +NA plasseres i pålitelighetsklasse 2 eller 3, og forutsettes utført med ”utvidet kontroll”.

Godkjenningsområdet omfatter montering av konstruksjoner med store høyder, med stor vanskelighetsgrad eller kompleksitet, med tilhørende sikringstiltak ved utførelse..

Eksempler på montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 kan være:

- store bygninger med store spennvidder og høyder,
- store kontorbygg og overnattingsbygg,
- idrettshaller med store spenn,
- bru med store spennvidder,
- høye tårn eller master,
- store tribuneanlegg.

Til tredje ledd bokstav h (montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning)

Fagområdet omfatter montering av glasskonstruksjon og fasadekledning på byggverk, inkludert montering av beslag.

h.1 - Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning, tiltaksklasse 1

Eksempler på montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1 kan være:

- lette transparente takkonstruksjoner inntil 5 m spennvidde,
- innglassing av balkonger eller verandaer,
- fasadekledning av byggverk inntil tre etasjer.

h.2 - Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning, tiltaksklasse 2

Eksempler på montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 2 kan være:

- montering av store vinduskonstruksjoner,
- montering av glass som bærende konstruksjon,
- glasstakkonstruksjon inntil 10 m spennvidde,
- krevende montering av fasadekledning på byggverk inntil 5 etasjer,
- store skilt og reklameinnretninger montert på vegger eller frittstående på terreng.

h.3 - Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning, tiltaksklasse 3

Eksempler på montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 3 kan være:

- store og krevende arbeid med glasskonstruksjoner, f.eks. glassgård og store åpne glassfelt,

- krevende arbeid med fasadekledning på bygg høyere enn 5 etasjer.

Til tredje ledd bokstav i (taktekkingsarbeid)

Fagområdet omfatter taktekkingsarbeid inkludert tilhørende beslagarbeider uavhengig av taktekkingsmaterialer. Fagområdet omfatter ansvar for bygningsfysiske forhold som tetthet, fukt, varmeisolasjon, samt brannsikring og utførelse av nødvendig fall. Montering av beslag og lignende inngår i fagområdet.

i.1 – Taktekkingsarbeid, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter taktekkingsarbeider med liten vanskelighetsgrad.

Eksempler på taktekkingsarbeider i tiltaksklasse 1 kan være:

- arbeider på enkle tradisjonelle takformer (saltak, pulttak med og uten takoppbygg), inntil 200 m²,
- uisolerte tak.

i.2 – Taktekkingsarbeid, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter taktekkingsarbeid på middels krevende takformer.

Eksempler på taktekkingsarbeid i tiltaksklasse 2 kan være:

- arbeider på tak med sammensatte takformer inntil 1200 m²,
- flate isolerte tak med 2 til 4 stk innvendige sluk.

i.3 – Taktekkingsarbeid, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter taktekkingsarbeid på store tak og krevende takformer.

Eksempler på taktekkingsarbeider i tiltaksklasse 3 kan være:

- taktekkingsarbeider på tak over 1200m²,
- taktekkingsarbeider på byggverk med en viss arkitektonisk eller kulturell verdi,
- taktekkingsarbeider på store tak med sammensatte takformer .

Til tredje ledd bokstav j (arbeid på bevaringsverdige byggverk)

Fagområdet omfatter arbeider (restaurering/bevaring) på byggverk med ulik grad av juridisk vernestatus. Med juridisk vernestatus menes enkeltbygninger eller bygningsmiljøer som er fredet etter kulturminneloven, vernet gjennom pbl. kapittel 11 eller 12, kirkerundskrivet eller andre bestemmelser. Godkjenningsområdet omfatter også tiltak på byggverk som åpenbart fyller kriteriene for tilsvarende formelt vern.

Arbeid på bevaringsverdige byggverk omfatter arbeid med alle typer materialer og innenfor en rekke håndverksfag, slik som murer, tømrer, snekker, blikkenslager, taktekker og maler.

Kulturminner representerer en ikke-fornybar ressurs med store økonomiske, kunnskapsmessige, kulturhistoriske og miljømessige verdier og skal derfor vernes både som en del av vår kulturarv og identitet som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Restaurering av slike tiltak kan omfatte både konstruktive og ikke konstruktive (dekorative) deler. Plassering i tiltaksklasse for arbeider på bevaringsverdige byggverk vil være avhengig av arbeidets kompleksitet og vanskelighetsgrad og byggverkets verneverdi og autenticitet.

Det er en forutsetning at foretak som søker sentral godkjenning innen dette området har kjennskap til bygningens tekniske oppbygging, utseende og egenskaper.

Til tredje ledd bokstav k (installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem)

Fagområdet omfatter installasjon av brannalarm, nødlys og ledelyssystem.

k.1 - Installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter installasjon av brannalarm, nødlys og ledelys i byggverk i risikoklasse (RKL) 1 – 4 i brannklasse (BKL) 1.

For å fastsette bygningens risikoklasse og brannklasse se veiledning til byggteknisk forskrift.

k.2 - Installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem, tiltaksklasse 2

Installasjon av brannalarm, nødlys og ledelys i mellomstore bygninger i RKL 1-4 i BKL 2, Risikoklasse 5 og 6 i Brannklasse 1.

For å fastsette bygningens risikoklasse og brannklasse se veiledning til byggteknisk forskrift her.

k.3 - Installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem, tiltaksklasse 3

Installasjon av brannalarm, nødlys og ledesystem i bygninger i risikoklasse 1-4 i brannklasse 3, risikoklasse 5-6 i brannklasse 2 og 3, samt SD (sentral driftsstyring) anlegg i byggverk i brannklasse 2 og 3.

For å fastsette bygningens risikoklasse og brannklasse se veiledning til byggteknisk forskrift.

Til tredje ledd bokstav l (sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner)

Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende sanitær-, varme-, og slukkeinstallasjoner og varmeanlegg.

Sanitær-, varme-, og slukkeinstallasjoner omfatter installasjoner med komplett rørsystem og tilhørende komponenter og utstyr. Lyd- og branntetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår i oppgaven.

Fagområdet omfatter også stikkledninger og installering av manuell brannslange i byggverket.

Utførelse av varmeinstallasjoner omfatter komplett anlegg uavhengig av energitype. Fagområdet omfatter tilslutning til røykkanal og brenseltank.

Utførelse av slukkeinstallasjon gjelder innvendig eller utvendig slukkeanlegg inkludert forsyningsanlegg for alle typer slukkemiddel.

I.1- Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil.

Eksempler på sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner tiltaksklasse 1 kan være:

- installasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus,
- installasjoner i mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger,
- andre installasjoner av tilsvarende kompleksitet,
- stikkledninger (vann inntil 50 mm, avløp inntil 200 mm).

I.2 - Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med middels kompleksitet eller med middels konsekvenser ved feil.

Oppgaven omfatter installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske.

Eksempler på sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 kan være:

- installasjoner i middels store boligbygninger inntil 4 etasjer,
- installasjoner i middels store skoler og barnehager inntil 4 etasjer,
- installasjoner i overnattingsbygninger inntil 4 etasjer,

- installasjoner i middels store idrettsbygninger inntil 2 etasjer,
- andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet,
- ledninger med dimensjoner for vann inntil 200 mm og avløp inntil 400 mm.

I.3 - Sanitær-, varme og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil.

Opgaven omfatter installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske.

Utførelse av slukkeanlegg i tiltaksklassen 3 gjelder hovedsakelig installasjoner i bygninger i RKL 5 og 6.

Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 3 kan være:

- arbeidsbygninger med flere enn 4 etasjer,
- boligbygninger med flere enn 4 etasjer,
- hoteller og sykehus mer flere enn 4 etasjer,
- store idrettshaller og andre publikumsbygninger med flere enn 2 etasjer,
- andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet,
- montasje av vann- og avløpsledninger og tilhørende utstyr av kommunale ledninger og ledninger for boligfelt.

Til tredje ledd bokstav m (ventilasjon- og klimainstallasjoner)

Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende.

Fagområdet omfatter installasjon av komplett balansert ventilasjonsanlegg med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner inklusiv lyd- og brannisolering, og brannetting av kanalføringer gjennom brann- og lydskiller.

m.1 – Ventilasjon- og klimainstallasjoner, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av en eller flere eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil for inneklimate. Oppgaven omfatter små ventilasjonsanlegg dimensjonert for luftmengder inntil 2000 m³/h.

Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 1 kan være ventilasjons- og klimainstallasjoner i :

- enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus,
- mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger ,
- andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet.

m.2 – Ventilasjon- og klimainstallasjoner, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av ny eller vesentlig endring av en eller flere eksisterende installasjoner med middels kompleksitet eller med middels konsekvenser ved feil for inneklimate eller brannsikkerhet.

Godkjenningsområdet omfatter ventilasjonsanlegg som betjener to eller flere brannceller og uten sentralstyring, inntil 25000 m³/h, mindre ventilasjonsanlegg med sentralstyring i en branncelle, og røykventilasjonsanlegg i BKL 2.

Godkjenningsområdet omfatter installasjon av komplett klimainstallasjon, samt innregulering.

m.3 – Ventilasjon- og klimainstallasjoner, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av en eller flere eksisterende installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil for inneklimate eller brannsikkerhet.

Godkjenningsområdet omfatter ventilasjonsanlegg som betjener to eller flere brannceller uten sentralstyring med luftmengde over 25000 m³/h, ventilasjonsanlegg med sentralstyring i to eller flere brannceller og røykventilasjonsanlegg i bygninger i BKL 3.

Godkjenningsområdet omfatter installasjon av komplett klimainstallasjon, samt innregulering.

Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 3 kan være:

- store bygninger for publikum og arbeidsbygninger,
- store hoteller og sykehus,
- store lager-, idretts- og industribygg og andre byggverk med tilsvarende kompleksitet.

Til tredje ledd bokstav n (løfteinnretninger)

Fagområdet omfatter installasjon av ny, utskifting eller vesentlig ombygging av eksisterende løfteinnretninger.

n.1 – Løfteinnretninger, tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet omfatter installasjon av ny, ombygging eller utskifting av eksisterende løfteinnretning med liten kompleksitet og lav fart.

Eksempler på tiltak i tiltaksklasse 1 kan være:

- trappeheiser,
- løfteplattformer i eller uten sjakt,
- vare- og småvareheiser,
- rulletrapper med lav etasjehøyde.

n.2 – Løfteinnretninger, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter installasjon av ny, ombygging eller utskifting av eksisterende løfteinnretning med middels kompleksitet eller hvor montering ikke er komplisert.

Eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være;

- heiser i sjakt eller uten sjakt og maskinromløse heiser inntil 8 etg. løftehøyde,
- rulletrapper, rullende fortau hvor montasje er middels krevende.

n.3 – Løfteinnretninger, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter installasjon av ny, ombygging eller utskifting av eksisterende løfteinnretning med stor kompleksitet eller hvor montering er komplisert og krever tilleggs utredninger for spesiell metode eller utrustning.

Eksempler på tiltak i tiltaksklasse 3 kan være:

- heiser i spesielle miljøer hvor utrustning er spesielt tilpasset (eksplosjonsfare, vann, temperaturer),
- heiser i høye bygningskonstruksjoner utsatt for svingninger,
- heiser i sjakt med løftehøyde over 8 etg. og med brannkrav,
- montering av lange rulletrapper og rullende fortau, som inntransporteres i to eller flere deler,
- kompliserte utskiftninger av eksisterende rulletrapper.

Til tredje ledd bokstav o (riving og miljøsanering)

Fagområdet riving og miljøsanering omfatter sanering og forsvarlig sluttbehandling av farlig avfall iht. miljøsaneringsbeskrivelsen samt håndtering av rivingsmaterialer for ombruk, gjenvinning, energituttnyttelse og forsvarlig

sluttbehandling iht. avfallsplan. Godkjenningsområdet omfatter også oppgaver ved tiltak på eksisterende byggverk (rehabilitering).

o.1 – Riving og miljøsanering, tiltaksklasse 1

Riving og miljøsanering av bygning med BRA inntil 400 m², som f.eks. enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, og anlegg eller konstruksjoner med tilsvarende størrelse og materialbruk.

o.2 - Riving og miljøsanering, tiltaksklasse 2

Riving og miljøsanering av bygning med BRA større enn 400 m² og inntil 2 000 m² og anlegg eller konstruksjoner med tilsvarende størrelse og materialbruk. I tettbygd strøk hvor det kan være stor fare for skade på nabobygninger gjelder en øvre arealgrense på 1 000 m².

o.3 - Riving og miljøsanering, tiltaksklasse 3

Riving og miljøsanering av bygning over 1 000 m² i tettbygd strøk hvor det kan være stor fare for skade på nabobygninger.

Riving og miljøsanering av bygninger over 2 000 m².

Det samme gjelder for anlegg og konstruksjoner av tilsvarende størrelse og materialbruk.

Delvis riving av bæresystemer under ombygging av eksisterende tiltak i tiltaksklasse 2 med fare for helse, miljø og sikkerhet, skal også ligge i tiltaksklasse 3, og krever omfattende utredninger og prosjektering av konstruksjonssikkerhet.

Til fjerde ledd (våtrom)

Godkjenningsområdet omfatter ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende for våtrom. Det er dermed et felles godkjenningsområde for våtrom for disse funksjonene. Det må søkes og gis godkjenning innenfor alle de nevnte funksjoner samlet for dette godkjenningsområdet.

Godkjenningsområdet omfatter alle nødvendige tilhørende arbeider for gjennomføring av et våtrom. Dette vil omfatte søknad, prosjektering, valg av produkter og utførelse. Aktuelle fagområder vil være tømmer, murarbeider, membran- og flisarbeider og rør- og sanitærinstallasjoner.

For å bli prekvalifisert for dette godkjenningsområdet må foretaket beherske det vesentlige av oppgavene innenfor området. Det er anledning til å benytte underentreprenører for deler av arbeidene.

Arbeid med våtrom i boliger og tilsvarende ligger i tiltaksklasse 1 for prosjektering og utførelse. Dette innebærer at kvalifikasjonskravet for godkjenningsområdet ligger på nivå med mesterbrevsutdanning/teknisk fagskole eller liknende.

Godkjenningsområdet omfatter arbeid på våtrom i alle typer bygg, og kan bl.a. være aktuell ved rehabilitering av våtrom i boligblokker. Det er ikke meningen at området skal gjelde for svømmehall eller større garderobe- og dusjanlegg.

Til femte ledd (kontrollerende)

Byggesaksforskriften § 13-5, femte ledd inneholder godkjenningsområdene for sentral godkjenning for kontroll. Sentral godkjenning etter § 13-5 bokstav a innebærer godkjenning for overordnet ansvar for uavhengig kontroll. Sentral godkjenning etter § 13-5 bokstav b - g innebærer godkjenning for de respektive obligatoriske kontrollområdene, jf byggesaksforskriften § 14-2.

Med uavhengig kontroll forstår vi kontroll utført av et annet foretak enn det foretaket som har utført arbeidet som skal kontrolleres.

Sentral godkjenning innebærer at foretaket anses faglig kvalifisert for å påta seg ansvarsrett for kontroll. Kvalifikasjonskravene følger av byggesaksforskriften kap 9 – 11. For å få ansvarsrett i en konkret byggesak må man i tillegg til kvalifikasjoner også oppfylle krav til uavhengighet. Uavhengighetsvurderingen skal gjøres av kommunen i den enkelte byggesak. Se veiledningen til § 14-1.

Formålet med reglene om uavhengig kontroll er å bidra til å sikre kvaliteten på byggverk. Kvaliteten på det som prosjekteres og bygges skal i utgangspunktet sikres ved foretakets kvalitetssikring, jf pbl. § 24-1 og byggesaksforskriftens kap. 10 Krav til foretakenes system. I tillegg skal det gjennomføres uavhengig kontroll av viktige og kritiske områder og oppgaver jf. § 14-2 og der kommunen særskilt krever det jf. § 14-3. Gjennomføring og omfang av uavhengig kontroll følger av pbl. § 24-2 og

byggesaksforskriften §§ 14-6 og 14-7. Den uavhengige kontrollen skal være helhetlig og ivareta grenseflater mot andre fagområder.

Til femte ledd bokstav a (overordnet ansvar for kontroll)

Foretak med sentral godkjenning for overordnet ansvar for uavhengig kontroll er kvalifisert for å kunne påta seg ansvar for uavhengig kontroll av prosjektering og utførelse av tiltak innen de fagområder foretaket selv besitter kompetanse og på fagområder der foretaket har kompetanse til å styre underleverandør av kontrolloppgaver. Dette skal fremgå av styringssystemet til kontrollforetaket.

Sentral godkjenning for overordnet ansvar gis til foretak som har erfaring med kontroll av prosjekterings- og utførelsesoppgaver av relevante fagområder og grenseflater. Det er en forutsetning at foretaket har kvalifisert personell med relevant praksis fra prosjektering og prosjekteringsledelse, samt praksis fra utførelse/byggeledelse, og har rutiner for fagkontroll og tverrfaglig kontroll, slik at kontrollen utføres på en hensiktsmessig måte og i nødvendig omfang.

Det følger av bestemmelsene om gjennomføring av kontroll at kontroll skal være helhetlig og gjennomgående og omfatte både kontroll av prosjektering og kontroll av utførelse. (Se særlig § 14-7 tredje og fjerde ledd.) Ansvarsrett for kontroll forutsetter kompetanse til å kontrollere både prosjektering og utførelse.

Overordnet ansvar for kontroll omfatter helhetlig og tverrfaglig kontroll av både prosjektering og utførelse i tråd med de krav som stilles til gjennomføring av kontroll etter §§ 14-6 og 14-7. Godkjenningsområdet er aktuelt der kommunen ilegger kontroll etter §§ 14-2 og 14-3. Godkjenningsområdet bygger på de samme prinsipper som de andre ”bygg komplett” godkjenningene (andre ledd bokstav a og tredje ledd bokstav a), og kan beskrives som ”kontroll komplett”. Godkjenning for overordnet ansvar forutsetter en særlig god prosess og systemforståelse.

Foretak med sentral godkjenning for overordnet ansvar for uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1 kan påta seg ansvar for uavhengig kontroll av prosjektering og utførelse av alle tiltak (bygning, anlegg, konstruksjon) der alle vesentlige fagområder ligger i tiltaksklasse 1.

Foretak med sentral godkjenning for overordnet ansvar for uavhengig kontroll i tiltaksklasse 2 kan påta seg ansvar for uavhengig kontroll av prosjektering og/eller utførelse av alle tiltak (bygning, anlegg, konstruksjon, installasjon) der alle vesentlige fagområder ligger i høyst tiltaksklasse 2.

Foretak med sentral godkjenning for overordnet ansvar for uavhengig kontroll i tiltaksklasse 3 kan påta seg ansvar for uavhengig kontroll av prosjektering og/eller utførelse av alle tiltak (bygning, anlegg, konstruksjon, installasjon) der ett eller flere vesentlige fagområder ligger i tiltaksklasse 3.

Til femte ledd bokstav b (våtrom i boliger)

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av fuktsikring ved nybygging og søknadspliktig ombygging av våtrom i alle boliger samt for fritidsboliger med mer enn en boenhet.

Byggesaksforskriften § 14-6 regulerer gjennomføring av kontrollen for dette godkjenningsområdet. Når det gjelder fuktsikring av våtrom er det først og fremst utførelsen som skal kontrolleres. Kontroll av våtrom foretas når våtrom er tilnærmet ferdigstilt.

Kontrollen for godkjenningsområdet omfatter:

- plassering av sluk i plan og høyde som prosjektert
- visuell kontroll av tilpasning mellom membran, slukmansjett og sluk
- synliggjøring av eventuell lekkasje fra cisterne ved utløp til gulv
- samsvar mellom spesifikasjon av produktene for membran, slukmansjett og sluk og produkter som er benyttet
- bekreftelse i produktdokumentasjon av samvirke mellom produktene membran, slukmansjett og sluk

Til femte ledd bokstav c (lufttetthet i nye boliger)

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av lufttetthet i alle nye boliger.

Byggesaksforskriften § 14-6 regulerer gjennomføring av kontrollen for dette godkjenningsområdet.

Kontrollen for godkjenningsområdet omfatter at det er påvist oppfyllelse av krav til lufttetthet. Det vil normalt være tilstrekkelig å påse at det foreligger dokumentasjon fra tetthetsprøving (som del av kvalitetssikringen) av tilnærmet ferdigstilt bygning. Alternativt gjennomføres egen kontrollmåling av lufttetthet.

Til femte ledd bokstav d (bygningfysikk i tiltaksklasse 2 og 3)

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av bygningfysikk i tiltaksklasse 2 og 3. Innholdet av kontrollområdet reguleres i byggesaksforskriften § 14-2 og gjennomføring av kontrollen reguleres i § 14-7.

I prosjektering av bygningfysikk er det energieffektivitet, forebygging av kuldebroer, yttervegger, tak og terrasser som skal kontrolleres.

For utførelse skal kontroll av bygningfysikk omfatte byggfukt, lufttetthet og ventilasjon, samt at det som er prosjektert faktisk er gjennomført.

For kontrollområder som omfatter både prosjektering og utførelse vil tiltaksklasse for prosjektering være bestemmende for om fagområdet skal underlegges uavhengig kontroll etter SAK10 § 14-2.

d.2 - kontroll av bygningfysikk, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter bygninger med 3-5 etasjer og byggverk med kjølebehov uten soneinndeling.

d.3 - kontroll av bygningfysikk, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter bygninger med flere enn 5 etasjer og byggverk med kjølebehov med soneinndeling.

Til femte ledd bokstav e (konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2 og 3)

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2 og 3. Innholdet av kontrollområdet reguleres i byggesaksforskriften § 14-2 og gjennomføring av kontrollen reguleres i § 14-7.

For prosjektering er kontrollkravet for konstruksjonssikkerhet begrenset til risiko for sammenbrudd i hovedbæresystem, der prosjekteringsgrunnlagets beregninger av lastantakelser, stabilitet og materialegenskaper skal kontrolleres.

For kontroll av utførelse skal det påvises at hovedbæresystemet er utført slik det er prosjektert. Kontroll skal også omfatte stikkprøver av at materialene som er valgt har de egenskapene som er forutsatt i prosjekteringen.

e.2 - kontroll av konstruksjonssikkerhet, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter byggverk som iht. NS-EN 1990 + NA plasseres i pålitelighetsklasse 2.

e.3 - kontroll av konstruksjonssikkerhet, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter byggverk som iht. NS-EN 1990 + NA plasseres i pålitelighetsklasse 3 og 4.

Til femte ledd bokstav f (geoteknikk i tiltaksklasse 2 og 3)

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av geoteknikk i tiltaksklasse 2 og 3. Innholdet av kontrollområdet reguleres i byggesaksforskriften § 14-2 og gjennomføring av kontrollen reguleres i § 14-7.

Innenfor geoteknikk skal kontroll av prosjektering omfatte påvisning av at det er gjort kvalifisert undersøkelse for å bestemme geoteknisk kategori og pålitelighetsklasse.

For kontroll av utførelse skal det påvises ved stikkprøver at forutsetninger i prosjekteringen er representative for forholdene på byggeplassen, samt at rapportering fra byggeplassen skjer i henhold til geoteknisk kategori.

f.2 - kontroll av geoteknikk, tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter fundamentering av byggverk med 3-5 etasjer og fundamentering på tomt med vanskelige grunnforhold hvor metode for fastleggelse av grunnforhold er godt utviklet. Området omfatter også fundamentering for anlegg og konstruksjoner som iht. NS-EN 1990 + NA plasseres i pålitelighetsklasse 2.

f.3 - kontroll av geoteknikk, tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter fundamentering av byggverk med flere enn 5 etasjer og fundamentering på tomt med vanskelige grunnforhold hvor metode for fastleggelse av grunnforhold er lite utviklet. Området omfatter også fundamentering for anlegg og konstruksjoner som iht. NS-EN 1990 + NA plasseres i pålitelighetsklasse 3 og 4.

Til femte ledd bokstav g (brannsikkerhet i tiltaksklasse 2 og 3)

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2 og 3. Innholdet av kontrollområdet reguleres i byggesaksforskriften § 14-2 og gjennomføring av kontrollen reguleres i § 14-7.

Uavhengig kontroll av prosjektering av brannsikkerhet gjelder brannkonseptet. Det skal påvises i kontrollen at brannkonseptet definerer de nødvendige ytelsene (krav) som skal oppfylles i detaljprosjekteringen.

g.2 - kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet omfatter byggverk i brannklasse 1 som er i risikoklasse 3, 5 og 6 og byggverk i brannklasse 2 som er i risikoklasse 1, 2 og 4.

g.3 - kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter byggverk i alle brannklasser og alle risikoklasser og hvor ytelser kan være verifisert ved analyse, jf. byggeteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav b.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Veiledning til nytt godkjenningsområde for prosjektering av brannalarm, nødlys og ledesystem, nytt godkjenningsområde for våtrom og nye kontrollområder. Mindre presiseringer og redaksjonelle endringer i veiledning for øvrig lagt inn. 04.01.12. Oppdatert tabell i innledningen iht. nye godkjenningsområder. 30.03.12. Endring i tredje ledd a.3 (begrepsbruk), tredje ledd c og l (harmonisere dimensjoner), samt redaksjonell endring i innledning til bestemmelsen. 01.07.12. Endring som følge av at obligatorisk sentral godkjenning for kontrollforetak er utsatt.

§ 13-6. Tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett

- (1) Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake når vilkårene i plan- og bygningsloven § 22-2 foreligger eller foretaket gjennom sin praksis har vist at det ikke oppfyller de krav til pålitelighet og dugelighet som er nødvendige for å anses kvalifisert for godkjenning.
- (2) Alvorlig overtredelse etter plan- og bygningsloven § 22-2 kan omfatte forhold som kan føre til overtredelsesgebyr etter plan- og bygningsloven § 32-8 første ledd bokstav a til g og bokstav j, unnlattelse av å etterkomme særskilt pålegg eller forbud gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og unnlattelse av å følge opp henvendelser som gjelder tilsyn.
- (3) Ved vurdering av tilbaketrekking på grunnlag av overtredelse av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og om ny godkjenning skal gis, skal det legges vekt på om feilen eller mangelen i tiltaket er rettet.
- (4) Varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett skal sendes skriftlig til foretaket. Foretaket skal gis en frist på minst 2 uker fra varselet er sendt til å uttale seg.
- (5) Før søker, prosjekterende og utførende foretak kan få tilbake sentral godkjenning for ansvarsrett skal det, i tillegg til det som fremgår av plan- og bygningsloven § 22-2 andre ledd, være dokumentert at det er foretatt gjennomgang av styringssystemet og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, samt at styringssystemet er i bruk.
- (6) Før kontrollforetak kan få tilbake sentral godkjenning som ansvarlig kontrollerende, skal det, i tillegg til det som fremgår av kravene i plan- og bygningsloven § 22-2 andre ledd, være dokumentert at det er foretatt endringer i styringssystemet for å hindre gjentakelse. I de første 12 månedene etter at sentral godkjenning er gitt tilbake, skal foretaket rapportere til Direktoratet for byggkvalitet om tildelte ansvarsretter og dokumentere at systemet er i bruk.

Veiledning

Et foretak vil få trukket tilbake sin sentrale godkjenning ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av regelverket. En alvorlig overtredelse kan knytte seg til mangler eller feil i det utførte arbeidet, manglende kontrollrutiner eller unnlattelse av å følge opp pålegg fra bygningsmyndighetene. Tilbaketrekking kan også knytte seg til manglende pålitelighet og dugelighet, slik at tilliten til foretaket er svekket. Bestemmelsen med veiledning beskriver nærmere når vilkårene for tilbaketrekking er oppfylt. Bestemmelsen regulerer også vilkårene for å få tilbake den sentrale godkjenningen.

Innledning

Det følger av pbl. § 22-2 at sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av bestemmelser eller tillatelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Sentral godkjenning skal også trekkes tilbake dersom godkjent foretak ikke lenger innehar de nødvendige kvalifikasjoner for å ha godkjenning for ansvarsrett. Før det treffes vedtak om tilbaketrekking, skal foretaket gis varsel med frist til å uttale seg. Når særlig formildende hensyn gjør seg gjeldende, kan tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett likevel utelates. Ved mindre alvorlige overtredelser kan det gis advarsel.

Videre følger det av lovbestemmelsens andre ledd at tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett kan skje inntil foretaket ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede. At vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede innebærer at foretaket oppfyller krav i forskriftens kapittel 9, 10 og 11.

Med hjemmel i pbl. § 22-5 er blant annet vilkårene for tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett samt varigheten av tilbaketrekking nærmere presisert i byggesaksforskriften § 13-6.

Før det treffes vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning skal det foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor det blant annet tas hensyn til konsekvensene av tilbaketrekking for foretaket opp mot type overtredelse. Byggesaksforskriften § 13-6 viderefører prinsippet om at sanksjonen må stå i rimelig forhold til ulovligheten, som er presisert i pbl. § 32-10 første ledd.

Til første ledd

Bestemmelsen supplerer pbl. § 22-2 første ledd, og understreker at også manglende pålitelighet og dugelighet kan begrunne tilbaketrekking av sentral godkjenning. En slik manglende pålitelighet og dugelighet må fremkomme gjennom foretakets praksis, herunder i tilknytning til ett eller flere tiltak.

Kravet til ”pålitelighet og dugelighet” relaterer seg til foretakets evne og vilje til å etterleve regelverket. I motivene til utkast til lov om bygningsvesenet fra 1924, der begrepet først ble innført, er kravet til pålitelighet og dugelighet begrunnet slik:

”Det sier seg selv at det ikke er mulig for bygningsrådet til enhver tid å overvåke utførelsen, og det må derfor bestå et tillitsforhold mellom rådet og den ansvarshavende som gjør det nødvendig å stille krav både til pålitelighet og dugelighet.”

I de tilfeller hvor foretaket har gjennomført tiltaket på en måte som ikke er forenelig med hva man normalt kan forvente av foretaket ut i fra deres ansvar og kvalifikasjoner, kan dette anses som manglende pålitelighet og dugelighet.

Brudd på annet regelverk

Brudd på annet regelverk, så som kulturminneloven, forurensningsloven, arbeidsmiljøloven o.l., kan ikke brukes som hjemmelsgrunnlag for tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett. Brudd på disse regelverkene kan derimot inngå i en helhetsvurdering.

Til andre ledd

Bestemmelsen er en presisering av ”alvorlig overtredelse” i pbl. § 22-2 første ledd. Hva som anses som alvorlig overtredelse er ikke uttømmende regulert i forskriften. På generelt grunnlag er det klart at overtredelser som er i strid med bestemmelser i eller i medhold av pbl. eller unnlatelser av å etterkomme særskilte pålegg eller forbud gitt i eller i medhold av pbl., anses som alvorlige. Alvorlige overtredelser kan eksempelvis være:

- feil i prosjekteringen eller utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø eller sikkerhet
- fravær av kvalitetssikring eller svikt i kvalitetssikringen
- fravær av kontroll eller svikt i kontrollen
- igangsetting av arbeid uten tillatelse
- unnlattelse av å følge opp henvendelser som gjelder tilsyn
- forfalskning av dokumentasjon
- manglende eller mangelfullt system

Reglene er i stor grad en videreføring av det som gjaldt før 1. juli 2010, og det vises til Ot.prp. nr. 112 (2001–2002) kapittel 8.4.

Alvorlig overtredelse kan også være forhold det kan gis overtredelsesgebyr for, jf. pbl. § 32-8 bokstav a–g samt bokstav j samt unnlattelse av å etterkomme særskilt pålegg eller forbud gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Ovennevnte er eksempler, og er ikke ment å være uttømmende. Hva som må anses som alvorlig overtredelse av plan- og bygningslovgivningen vil bero på en konkret vurdering. Flere feil eller mangler både i samme sak eller andre pågående saker til foretaket, som isolert sett ikke kan betegnes som alvorlige, kan samlet sett vurderes som alvorlige i lovens forstand og dermed begrunne tilbaketrekking av godkjenningen, for eksempel gjentatt innsending av mangelfull søknad. Gjentatte brudd skal som hovedregel medføre tilbaketrekking av godkjenning. Det er i seg selv alvorlig hvis et foretak stadig gjør feil, og særlig dersom det er de samme feilene som går igjen.

Bestemmelsen viser også til unnlattelse av å følge opp henvendelser som gjelder tilsyn. Dette må sees i sammenheng med byggesaksforskriften § 13-1 andre ledd. Bestemmelsen gir Direktoratet for byggkvalitet og Klagenemnda for sentral godkjenning adgang til å kreve fremlagt dokumentasjon som nevnt i forskriften kapittel 9, 10 og 11. En unnlattelse av å besvare en slik henvendelse eller en besvarelse uten dokumentasjon av etterspurt styringssystem vil i seg selv bli karakterisert som en alvorlig overtredelse.

Til tredje ledd

Etter at en overtredelse er registrert eller avdekket skal det vektlegges om en konkret feil eller mangel er rettet, jf. pbl. § 22-2 andre ledd.

I utgangspunktet har Direktoratet for byggkvalitet alene ikke myndighet til å sanksjonere overfor foretak når feilen eller mangelen stammer direkte fra byggesaker. Det er eventuelt kommunen som gir ansvarlige foretak pålegg om retting. I slike tilfeller må direktoratet foreta en helhetsvurdering av feilen i byggesaken og foretakets etterlevelse av bestemmelser i eller i medhold av pbl., herunder foretakets manglende bruk av styringssystemet. For direktoratet er feilen i tiltaket et moment ved vurderingen av foretakets kvalifikasjoner. Ved vurderingen av om sentral godkjenning skal trekkes tilbake er direktoratet avhengig av å motta melding fra kommunen om at eventuelle rettinger er foretatt. Hvorvidt det er foretatt retting av foretaket i den aktuelle byggesaken er derfor ikke avgjørende, men inngår som ett av flere momenter som skal vektlegges ved spørsmål om tilbaketrekking.

Bestemmelsen må også ses i sammenheng med pbl. § 22-2 første ledd fjerde punktum som fastsetter en ”sikkerhetsventil” slik at man ikke vil være tvunget til å trekke tilbake den sentrale godkjenningen i alle tilfeller hvor regelverket kan komme til anvendelse. Uten en slik sikkerhetsventil vil det kunne oppstå situasjoner som kan oppfattes som støtende eller svært urimelig. Eksempler på slike situasjoner kan være der overtredelsen har skjedd gjennom svik hos en ansatt i foretaket som foretaket vanskelig eller umulig kunne forventes å gardere seg mot, og foretaket gjennom personalmessig virkemiddel har grepet fatt i problemet på en beslutsom måte. På den annen side bør det vurderes om svikten kunne vært unngått om foretaket med normal aktsomhet hadde tatt høyde for slike feil, f.eks. ved å ha gode rutiner beskrevet i sitt foretakssystem. Har foretaket ikke utvist normal aktsomhet, taler det for at godkjenningen likevel skal trekkes tilbake. Et annet eksempel er der svikten har skjedd i bare en av flere selvstendige organisatoriske enheter i foretaket og man ikke har holdepunkter for å anta at tilsvarende svikt vil oppstå andre steder. Det kan være tilfeller der foretaket for eksempel er delt opp geografisk med flere kontorer spredt rundt om i landet. I slike tilfeller vil det være grunn til å vurdere om det er ledelsen sentralt eller lokalt som har sviktet. Det vises for øvrig til Ot.prp. nr 112 (2001–2002) pkt 8.4.5.

Til fjerde ledd

Bestemmelsen utdyper pbl. § 22-2 første ledd tredje punktum om krav om varsel med frist til å uttale seg. Foretaket gis en frist på 2 uker fra varselet er sendt til å uttale seg. Forvaltningens varslingsplikt følger av lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 16.

Til femte ledd

Bestemmelsen presiserer vilkårene for å få tilbake sentral godkjenning, jf. pbl. § 22-2 andre ledd. Ved ny søknad om sentral godkjenning må foretaket kunne dokumentere at det er foretatt gjennomgang av styringssystemet. Gjennomgangen må vise hvilke endringer som er foretatt basert på årsaken til overtredelsen. Gjennomgangen vil oftest baseres på et grundig dokumenttilsyn med foretak som søker om ny sentral godkjenning etter tilbaketrekking.

Det må også synliggjøres hvilke tiltak som er gjennomført for å hindre gjentakelse av feilen. I tillegg til å foreta en avviksbehandling av de avvik som er avdekket må foretaket synliggjøre hvilke konkrete tiltak som er foretatt i foretakets styringssystem for å hindre gjentakelse av samme feil.

Videre er det ikke tilstrekkelig at styringssystemet som sådan er endret. Det må også dokumenteres at endringen er implementert i styringssystemet og at systemet etter endringen har vært i bruk. Det kreves ikke dokumentasjon fra utførte tiltak med nytt styringssystem, men det må kunne dokumenteres at det nye styringssystemet er i bruk i et tiltak. Dette kan gjøres ved at endringen ikke bare implementeres i styringssystemet, men også at endringen dokumenteres i relasjon til et konkret tiltak slik at kvalitetssikringen er i bruk etter at et avvik om eksempelvis identifisering av krav som fremgår av regulering eller tillatelse i et tiltak er lukket.

Til sjette ledd

Bestemmelsen er en særregel for kontrollforetak. Bestemmelsen angir vilkårene for at kontrollforetak skal kunne få tilbake sentral godkjenning. På samme måte som for andre foretak, jf. byggesaksforskriften § 13-6 femte ledd, skal det etter at en overtredelse er registrert eller avdekket vektlegges om en konkret feil eller mangel er rettet, jf. pbl. § 22-2 andre ledd. Primært gjelder dette forhold som har tilknytning til krav i forskriften kapittel 9, 10 og 11, men også krav til pålitelighet og dugelighet, jf. byggesaksforskriften § 13-6 første ledd.

Bestemmelsen krever også at kontrollforetak i 12 måneder etter at det igjen er godkjent skal rapportere til Direktoratet for byggkvalitet om tildelte ansvarsretter og at systemet er i bruk. Bestemmelsen gir uttrykk for en opplysningsplikt for foretakene vedrørende bruken av styringssystemet. Hensynet bak bestemmelsen er at kontrollforetak ikke kan vise at det i praksis oppfyller kriteriene for å ha sentral godkjenning før foretaket får godkjenningen tilbake, nettopp fordi foretaket ikke kan tildeles ansvarsrett uten sentral godkjenning. Samtidig er kontrollfunksjonen essensiell i kvalitetssikringen av tiltak.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Endring som følge av at obligatorisk sentral godkjenning for kontrollforetak er utsatt.

§ 13-7. Register over foretak med sentral godkjenning

- (1) Register over foretak med sentral godkjenning for ansvarsrett, skal inneholde opplysninger om foretakets identifikasjon, godkjenningsområde og godkjenningens varighet.
- (2) Registeret kan i tillegg til opplysningene i første ledd, inneholde oversikt over endringer i registeret, herunder nye og utmeldte foretak, advarsler og tilbaketrunkne sentrale godkjenninger. Offentliggjøring av advarsel og tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett skal ikke skje før eventuelle klager er avgjort, eller klagefristen har gått ut.
- (3) Registeret skal på hensiktsmessig måte være tilgjengelig for brukere og publikum.

Veiledning

Bestemmelsen regulerer hva som skal stå i registeret for sentral godkjenning. Opplysninger om foretakene, hvilke fagområder (godkjenningsområder) de har og hvor lenge godkjenningen gjelder skal være med. I tillegg inneholder registeret advarsler til foretak og tilbaketrekking av sentral godkjenning.

Innledning

Det følger av pbl. § 22-1 tredje ledd at det skal være et sentralt åpent register over foretak med sentral godkjenning for ansvarsrett.

§ 13-7 om register over foretak med sentral godkjenning fastsetter nærmere hva registeret skal inneholde. Bestemmelsen beskriver hvilke data som skal legges inn i registeret for hvert foretak. Dette gjelder bl.a. godkjenningsområde og godkjenningens varighet, og endringer i dette skal også fremgå av registeret.

Bestemmelsen regulerer også hva som kan legges inn i registeret, herunder advarsler og tilbaketrunkne sentrale godkjenninger. Bestemmelsen klargjør når slike endringer skal offentliggjøres via registeret.

Til første ledd (innholdet i registeret)

Registeret skal inneholde opplysninger om foretakenes identifikasjon. Dette vil først og fremst være navn, organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret og adresse til foretakets hovedkontor. Av registeret skal også godkjenningsområder og godkjenningens utløpsdato fremgå.

Til andre ledd (endringer i registeret)

Bestemmelsens andre ledd fastslår at registeret også kan inneholde en oversikt over godkjenninger som er trukket tilbake eller foretak som har trukket seg fra ordningen. Grunnlaget for endringen skal fremgå. Det kan være ulike årsaker til at et foretak ikke lenger har sentral godkjenning, og det kan bli misvisende å samle alle på en liste uten nærmere forklaring.

Der foretak har trukket seg fra ordningen på grunn av varsel om tilbaketrekking, kan registeret angi årsaken til varselet og begrunnelsen fra foretaket for å trekke seg fra ordningen. Listen kan i tillegg oppgi dato for tilbaketrekking eller utmelding.

Registeret skal ikke offentliggjøre advarsler og tilbaketrekkinger før eventuelle klager er avgjort eller klagefristen har gått ut.

Til tredje ledd (offentliggjøring av registeret)

Registeret skal være tilgjengelig for alle på internett. Registeret er også koblet direkte opp mot ByggSøk-bygning som er statens system for utarbeidelse av elektroniske byggesøknader. Via denne koblingen kan data fra registeret gjenbrukes direkte i byggesøknadene.

Endringshistorikk
01.07.11. Ingress lagt inn.

§ 13-8. Gebyr for sentral godkjenning

(1) For sentral godkjenning for ansvarsrett skal det betales et gebyr som skal dekke kostnadene knyttet til den sentrale godkjenningsordningen. Følgende gebyrer kan fastsettes:

- a. Behandlingsgebyr for søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.
- b. Årsgebyr for å inneha sentral godkjenning for ansvarsrett.
- c. Gebyr for behandling av søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

(2) Gebyrene etter første ledd fastsettes av departementet. Gebyrene kan differensieres i forhold til funksjon og antall godkjenningsområder.

Veiledning

Bestemmelsen gir hjemmel for at det skal kreves inn gebyr for behandling av sentral godkjenning. Det kan kreves behandlingsgebyr, fornyelsesgebyr og årsgebyr.

Til bestemmelsen

Bestemmelsen gir anledning til å fastsette gebyrregulativ for sentral godkjenning for ansvarsrett. Det følger av pbl. § 22-5 første ledd at gebyrene ikke skal overstige selvkost. Videre skal den sentrale godkjenningsordningen være selvfinansierende gjennom gebyrer.

Gebyr kan fastsettes for behandling av søknad og endrings søknad om sentral godkjenning, årsgebyr for å inneha sentral godkjenning og gebyr for behandling av søknad om fornyelse.

Endringshistorikk
01.07.11. Ingress lagt inn.

§ 13-9. Klage. Klagenemnd

(1) Vedtak om sentral godkjenning for ansvarsrett, herunder vedtak om tilbaketrekking, kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse.

(2) Klagenemnda for sentral godkjenning for ansvarsrett er klageinstans for enkeltvedtak om sentral godkjenning for ansvarsrett truffet av Direktoratet for byggkvalitet.

(3) Klagenemnda skal bestå av totalt syv medlemmer. Nemndas leder skal være jurist. Videre skal det være seks medlemmer med en representant fra hver av følgende grupperinger:

- a. søkere og prosjekterende
- b. kontrollerende
- c. utførende bygg og anlegg
- d. utførende bygg og anlegg, arbeidstakersiden
- e. brukerinteresser på tiltakshaversiden
- f. brukerinteresser i det offentlige.

(4) Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer. Medlemmer og personlige varamedlemmer oppnevnes av departementet etter forslag fra berørte bransje- og brukerinteresser.

(5) Klagenemnda er vedtaksfør når fem medlemmer er til stede. Sakene avgjøres ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende. Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

(6) Funksjonstiden for klagenemndas medlemmer og varamedlemmer er tre år. Medlemmer og varamedlemmer kan gjenoppnevnes for ytterligere én periode.

(7) Klagenemnda kan i samråd med sekretariatet innhente sakkyndig bistand.

Veiledning

Det er oppnevnt en klagenemnd som behandler klager over vedtak om sentral godkjenning fattet av Direktoratet for byggkvalitet. Dette kan være klager over avslag på søknader og på vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning. Bestemmelsen regulerer også sammensettingen av nemnda og funksjonstiden.

Innledning

Bestemmelsen er gitt med hjemmel i pbl. § 22-5 og er en presisering av retten til å klage på enkeltvedtak samt en utfyllelse av loven gjennom regler om organisering av klagenemnda for sentral godkjenning.

Til første ledd (klage)

Enkeltvedtak om sentral godkjenning truffet av Direktoratet for byggkvalitet kan påklages til klagenemnda av parter og andre med rettslig klageinteresse. Dette kan være vedtak om innvilgelse eller avslag på søknad om sentral godkjenning eller fornyelse av godkjenning, samt vedtak om tilbaketrekking av godkjenning. Foretaket som avgjørelsen retter seg mot vil være part i saken og inneha klagerett.

For å ha rettslig klageinteresse kreves det at man har en viss tilknytning til saken og at interessen er aktuell. Vedtaket trenger ikke å ha rettslige konsekvenser for klageren. Klageinteressen vurderes opp mot begrunnelsen og temaet for klagen.

Organisasjoner kan ha rettslig klageinteresse selv om et vedtak ikke direkte gjelder organisasjonen. Av rettspraksis følger at yrkesorganisasjoner kan ha rettslig interesse i saker som berører medlemmers yrkesmessige interesse. Begrepet "rettslig interesse" er tolket forholdsvis vidt når det gjelder interesseorganisasjoner som anlegger søksmål for å ivareta sine medlemmers interesser i spørsmål av prinsipiell betydning. Rettslig klageinteresse må løses ut fra en helhetsvurdering der forbundets formål og klagegjensstanden står sentralt.

Beslutning om ikke å treffe vedtak er ikke enkeltvedtak og kan ikke påklages. Dette vil for eksempel være tilfelle der Direktoratet for byggkvalitet på grunnlag av tilsyn finner at vilkårene for godkjenning er oppfylt og at det besluttes at godkjenning ikke skal trekkes tilbake.

Til andre – syvende ledd (klagenemnda)

Bestemmelsen regulerer klagenemndas oppnevning og sammensetning, hva som kreves for at nemnda skal være vedtaksfør og klagenemndas funksjonstid. Nemndas medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av Kommunal- og regionaldepartementet.

Funksjonstiden for medlemmer og varamedlemmer er tre år. Klagenemnda kan i samråd med sekretariatet innhente sakkyndig bistand ved behandling av konkrete klagesaker. Avgjørelser som fattes av klagenemnda er endelige og kan ikke påklages.

Siden det er krav om uavhengig kontroll innenfor en rekke områder er gruppen kontrollerende representert med et eget medlem og varamedlem i klagenemnda for sentral godkjenning. Dette er en endring i forhold til tidligere rett.

Utførende for tekniske installasjoner hadde etter tidligere rett egen representant i klagenemnda. Etter gjeldende rett er denne grupperingen omfattet av gruppen utførende bygg og anlegg.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. 01.01.12. Redaksjonelle endringer. 01.07.12. Endring som følge av at obligatorisk sentral godkjenning for kontrollforetak er utsatt. Statens bygningstekniske etat endret til Direktoratet for byggkvalitet.